

На основу члана 68. став 10. Закона о туризму („Службени гласник РС”, број 36/09),

Министар економије и регионалног развоја доноси

ПРАВИЛНИК О СТАНДАРДИМА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈУ УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА ЗА СМЕШТАЈ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се стандарди за категоризацију угоститељског објекта за смештај врсте хотел, мотел, туристичко насеље, камп, пансион, кућа, апартман и и то: стандарди за поједине врсте објекта, посебни стандарди, категорије као и начин стицања и промене категорије угоститељског објекта.

Члан 2.

Стандарди за категоризацију угоститељског објекта садрже обавезне елементе означене знаком „М” и изборне елементе утврђене за одређену категорију на основу којих се одређује број додатних бодова, у складу са овим правилником.

ІІ. СТАНДАРДИ ЗА ПОЈЕДИНЕ ВРСТЕ УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА

Хотел

Члан 3.

Угоститељски објекат за смештај врсте хотел разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 1 Стандарди за разврставање хотела у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Хотел из става 1. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 10 смештајних јединица.

Угоститељски објекат подврсте гарни хотел разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 2 Стандарди за разврставање гарни хотела у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Гарни хотел из става 3. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 7 смештајних јединица.

Угоститељски објекат подврсте апарт хотел разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 3 Стандарди за разврставање апарт хотела у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Апарт хотел из става 3. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 7 смештајних јединица.

Мотел

Члан 4.

Угоститељски објекат за смештај врсте мотел разврстава се у категорије у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 4 Стандарди за разврставање мотела у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Мотел из става 1. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 7 смештајних јединица.

Туристичко насеље

Члан 5.

Угоститељски објекат за смештај врсте туристичко насеље разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 5 Стандарди за разврставање туристичког насеља у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Туристичко насеље из става 1. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 25 смештајних јединица.

Камп

Члан 6.

Угоститељски објекат за смештај врсте камп разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 6 Стандарди за разврставање кампа у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Камп из става 1. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 15 камп јединица.

Пансион

Члан 7.

Угоститељски објекат за смештај врсте пансион разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 7 Стандарди за разврставање пансиона у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Пансион из става 1. овог члана може да се разврста у категорију ако има најмање 5 смештајних јединица.

Кућа

Члан 8.

Угоститељски објекат за смештај врсте кућа разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 8 Стандарди за разврставање куће у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Апартман

Члан 9.

Угоститељски објекат за смештај врсте апартман разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 9 Стандарди за разврставање апартмана у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Соба

Члан 10.

Угоститељски објекат за смештај врсте соба разврстава се у категорију у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 10 Стандарди за разврставање соба у категорије која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

Депанданс

Члан 11.

Депанданс у саставу угоститељског објекта врсте хотел, мотел и пансион разврстава се у исту или у једну категорију ниже у односу на главни објекат у складу са стандардима који важе за главни објекат.

Депанданс може да се разврста у категорију ако има најмање 5 смештајних јединица.

III. ПОСЕБНИ СТАНДАРДИ ЗА ПОЈЕДИНЕ ВРСТЕ УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА

Члан 12.

Угоститељски објекат врсте хотел који је категорисан са 3 и више звездица може да се разврста и по посебним стандардима за специјализацију хотела у зависности од услуга које пружа.

Угоститељски објекат из става 1. разврстава се у хотеле специјализоване као: пословни хотел, конгресни хотел, породични хотел, спортски хотел и spa-wellness хотел у складу са стандардима утврђеним у Прилогу 11 Стандарди за специјализацију хотела која је одштамана уз овај правилник и чини његов саставни део.

IV. КАТЕГОРИЈА УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА

Члан 13.

Категорија угоститељског објекта означава се одговарајућим бројем звездица на следећи начин:

- 1) категорија 5 звездица;
- 2) категорија 4 звездице;
- 3) категорија 3 звездице;
- 4) категорија 2 звездице;
- 5) категорија 1 звездица.

Члан 14.

Угоститељски објекат врсте хотел разврстава се у категорије на следећи начин:

- 1) категорију 5 звездица ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 110 бодова по основу изборних елемената;
- 2) категорију 4 звездице ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 90 бодова по основу изборних елемената;

4) категорију 1 звездица ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 20 бодова по основу изборних елемената.

Члан 22.

Угоститељски објекат врсте апартман разврстава се у категорије на следећи начин:

- 1) категорију 4 звездице ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 45 бодова по основу изборних елемената;
- 2) категорију 3 звездице ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 35 бодова по основу изборних елемената;
- 3) категорију 2 звездице ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 25 бодова по основу изборних елемената;
- 4) категорију 1 звездица ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 15 бодова по основу изборних елемената.

Члан 23.

Угоститељски објекат врсте соба разврстава се у категорије на следећи начин:

- 1) категорију 3 звездице ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 30 бодова по основу изборних елемената;
- 2) категорију 2 звездице ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 20 бодова по основу изборних елемената;
- 3) категорију 1 звездица ако испуњава обавезне елементе за ову категорију означене знаком „М” и има најмање 10 бодова по основу изборних елемената.

Ознака врсте и категорије угоститељског објекта

Члан 24.

Врста и категорија угоститељског објекта означава се таблом петоугаоног облика са заобљеним угловима.

Табла из става 1. овог члана садржи у горњем делу уцртане шестокраке звезде, чији број означава категорију објекта, у доњем делу исписан назив објекта на српском језику, ћириличким писмом и назив врсте објекта (хотел, мотел, туристичко насеље, камп, пансион) исписан на енглеском језику.

Табла за означавање категорије за хотел, гарни хотел, апарт хотел, мотел, депанданс, туристичко насеље, апартманско насеље и камп има димензије ширине 30 центиметара и висине 28 центиметара

Налепница за означавање категорије за пансион, кућу, апартман и собу има димензије ширине 16 центиметара и висине 15 центиметара.

Специјализација хотела означава се на правоуглој табли са заобљеним угловима. У горњем делу табле исписана је врста специјализације хотела на српском језику, ћириличким писмом, а у доњем делу на енглеском језику.

Специјализација врсте SPA – WELLNESS хотела исписана на средини табле само на енглеском језику.

Табла за означавање врсте специјализације има димензије ширине 30 центиметара и висине 15 центиметара.

Подлога ознаке врсте и категорије угоститељског објекта је тамно плаве боје, а оквирна линија, звезде, слова и симболи су жуте боје.

Ознака категорије за хотел, гарни хотел, апарт хотел, мотел, депанданс, камп, пансион, туристичко насеље, апартманско насеље поставља се са спољне стране на главном улазу у објекат, осим у случају када се објекат налази у згради под заштитом као културно добро, где се ознака може поставити унутар главног улаза у објекат.

Ознака специјализације хотела поставља се непосредно испод ознаке категорије хотела.

Ознака за кућу, апартман и собу поставља се на вратима са спољне стране врата или на другом видном месту унутар објекта.

Изглед ознаке врсте и категорије угоститељског објекта садржани су у Прилогу 12 Изглед ознаке врсте и категорије угоститељских објеката који је саставни део овог правилника.

Изглед ознаке специјализације хотела садржани су у Прилогу 13 Изглед ознаке специјализације хотела који је саставни део овог правилника.

Члан 25.

Ознаку категорије хотела, гарни хотела, апарт хотела, мотела, туристичког насеља, кампа и специјализације хотела, издаје министарство надлежно за послове туризма (у даљем тексту: министарство).

Ознаку категорије пансиона, куће, апартмана и собе издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Трошкове издавања ознаке сноси подносилац захтева за одређивање категорије објекта.

Избор произвођача ознака за категорију угоститељског објекта и специјализацију хотела врши министарство.

V. НАЧИН СТИЦАЊА И ПРОМЕНЕ КАТЕГОРИЈЕ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА

Члан 26.

Угоститељ поднеси захтев за одређивање категорије угоститељског објекта за смештај.

Захтев из став 1. овог члана садржи:

1) податке о угоститељу (пословно име односно назив за правна лица -име и презиме за физичка лица, скраћено пословно име, односно назив – само за правна лица, адресу седишта, пословне јединице или огранка, матични број – за правна лица, јединствени матични број - за физичка лица, ПИБ, регистрациони број, податке о директору, податке о лицу овлашћеном за заступање, податке о контакту);

2) податке о угоститељском објекту (назив угоститељског објекта, врста угоститељског објекта, врста специјализације за хотел, година изградње, подаци о грађевинској и употребној дозволи, година последње адаптације односно реконструкције, временски оквир пословања - током целе године или сезонски, капацитет објекта, врста и број смештајних јединица).

Уз захтев из става 1. овог члана подносе се докази којима се потврђују одређени подаци садржани у захтеву, као и изјава са подацима о испуњености стандарда прописаних за одређену врсту и категорију угоститељског објекта и изјава о испуњености минимално-техничких и санитарно-хигијенских услова.

Члан 27.

Захтев за одређивање категорије хотела, мотела, туристичког насеља и кампа као и за одређивање специјализације хотела (у даљем тексту: захтев) угоститељ подноси министарству надлежном за послове туризма (у даљем тексту: министарство), у складу са Законом.

Захтев за одређивање категорије пансиона, кућа, апартмана и соба угоститељ односно физичко лице подноси надлежном органу јединице локалне самоуправе, за сваки објекат појединачно, у складу са Законом.

Члан 28.

Ако у току периода за који је издато решење о разврставању угоститељског објекта за смештај у одређену категорију, угоститељски објекат испуни услове за вишу категорију или одступи од прописаних стандарда за категорију која му је одређена, министарство односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, на захтев угоститеља доноси решење о промени категорије, у складу са Законом.

Поступак промене категорије исти је као и за њено одређивање.

Угоститељ 60 дана пре истека рока утврђеног решењем из става 1. овог члана поднеси захтев за поновно одређивање категорије.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе решење из ст. 1. овог члана доставља министарству и Агенцији за привредне регистре - Регистру туризма у року од 15 дана од дана доношења решења, у складу са Законом.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о разврставању, минималним условима и категоризацији угоститељских објекта („Службени гласник РС” бр. 66/94, 3/95 и 31/05).

Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, с тим што ће се одредбе овог правилника у делу које се односе на одређивање категорије угоститељских објекта примењивати од дана истека рока важности акта о одређивању категоризације.

Број: 300-110-00-00057/2009-16
У Београду, 02. јуна 2010. године

МИНИСТАР

Млађан Динкић

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ ХОТЕЛА¹
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ² знак „М” ³ знак „/” ⁴				
				1*	2*	3*	4*	5*
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ								
Хортикултурно уређење	1	Уређене и одржаване зелене парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	М	М
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед		М	/	/	/
			добар изглед	1		М	/	/
			изглед вишег квалитета	2			М	/
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				М	/
Ексклузиван изглед	4	Материјали коришћени у обради површина највишег квалитета, општи утисак одаје ексклузивност	4					М

¹ Хотел је угоститељски објекат за смештај у којем се пружају услуге смештаја, исхране и пића и друге услуге уобичајене у угоститељству, са најмање 10 смештајних јединица.

Хотел је функционална целина коју чини једна грађевина, део грађевине са одвојеним приступом и посебним улазом, хоризонталним и вертикалним комуникацијама или више просторно одвојених, али функционално повезаних грађевина. Депанданс је одвојени део хотела, који није спојен топлотом везом са основним објектом у којем се пружају услуге смештаја, а услуге исхране и друге услуге пружају се у хотелу као основном објекту.

² Категорије изражене бројем звездица

³ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

⁴ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ ⁵										
	5	Однос броја паркинг места уз хотел и броја смештајних јединица		1:5	1		М	/	/	/
				1:4	2			М	/	/
				1:3	3				М	/
				1:2	4					М
				1:1	5					
	6	Однос броја гаражних места и броја смештајних јединица 1:5		до 300м од хотела	3					
				уз хотел	4					
	7	Услужна служба паркирања са обезбеђеним чувањем возила			2					М
	8	Наткривен приступ за возила испред главног улаза за госте ⁶		/	2					М
				Укључујући могућност приступа и туристичким аутобусима до главног улаза објекта	3					

УЛАЗИ										
	9	Главни улаз за госте одвојен од улаза за робу и особље ⁷			1		М	М	М	М
	10	Наткривен главни улаз за госте или улаз са ветробраном ⁸			1				М	М
ПРИЈЕМНИ ХОЛ										
	11	Гарнитура за седење			1		М	М	М	М

⁵ Обавеза постојања паркинга и гаража, као и наткривеног приступа за возила не односи се на објекте лоциране на подручју ужег градског језгра или у оквиру природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

⁶ Код хотела који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

⁷ Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

⁸ Код хотела који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

	12	Видно истакнуте ознаке за комуникације и садржаје хотела (улаз, рецепција, ресторан, тоалети, информације...)	-	М	М	М	М	М
	13	Видно истакнуто време услуживања obroка и служби у хотелу	1		М	М	М	М
	14	Услуга пића у пријемном холу - лобију	2					
	15	Просторија за привремено одлагање пртљага	2				М	М
	16	Кишобран на рецепцији	1					

РЕЦЕПЦИЈА										
	17	Део простора пријемног хола (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		-	М	М	/	/	/	
	18	Одвојен, независан простор рецепције са рецепцијским пултом		1			М	М	М	
	19	Компјутеризовано рецепцијско пословање		2		М	М	М	М	
Услуге рецепције	20	Рецепција ради		12 сати	-	М	М	/	/	/
				18 сати	1			М	М	/
				24 сата	2					М
	21	Особље у смени говори	један страни језик	-	М	М	/	/	/	
			два страна језика	1			М	М	/	
			више од два страна језика	2					М	
	22	Факс на располагању гостима		1		М	М	М	М	
	23	Фотокопир апарат или скенер на располагању гостима		1			М	М	М	
24	Прихватање кредитних картица		1		М	М	М	М		
	25	Могућност замене стране валуте ⁹		3					М	

⁹ Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

	26	Могућност резервације путем електронских резервационих система ¹⁰	3						
--	----	--	---	--	--	--	--	--	--

ЛИФТ¹¹

	27	Лифт за госте ¹² за:	5 нивоа ¹³ и више	-	М	М	/	/	/
			4 нивоа	1			М	/	/
			3 нивоа	2				М	М
			2 нивоа	3					
	28	Додатни лифт за госте изнад минимума	5						
29	Лифт за особље или теретни лифт за више од 3 нивоа	4					М		
30	Лифт за храну ¹⁴ за више од 3 нивоа	4							

РЕСТОРАН САЛА

	31	Време услуживања оброка	2 сата	-	М	М	/	/	/
			3 сата	1			М	М	М
			на захтев госта	2				М	М
Услуживање	32	Проширени доручак ¹⁵		-	М	М	/	/	/

¹⁰ Једноставан е-mail контакт није довољан.

¹¹ Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за лифтове.

¹² Најмање један лифт, а за хотеле капацитета више од 60 смештајних јединица најмање два лифта за госте.

¹³ Лифт за госте има станицу на сваком нивоу који користе гости. Под нивоом се подразумевају: подрум, сутерен, приземље, полуспрат, спрат и поткровље-мансарда. Међуспрат (мезанин) се не узима у обзир. Уколико техничке могућности не дозвољавају (премала светла висина просторије у којој би требала да буде станица лифта), не узима се у обзир ни поткровље (мансарда). Ако се подрум састоји од више нивоа, узимају се у обзир сви нивои које користе гости. Два полуспрата сматрају се једним спратом (нивоом). На сваком другом полуспрату је неопходна станица лифта.

¹⁴ Лифт за храну је намењен услуживању јела у goot service понуди и повезује кухињу и спратове на којима се налазе смештајне јединице.

¹⁵ Избор млечних и сухомеснатих производа и јела од јаја, житарица, напитака (кафа, чај и сл.), воћни сок, воће или воћна салата. Доручак послужује конобар.

доручка	33	Шведски сто ¹⁶		1			М	/	/
		са room service услугом		2				М	М
	34	Јела у room service понуди	16 сати	1				М	/
			24 сата	2					М
	35	Најмање два мени-а по избору		-	М	М			
	36	Најмање три мени-а по избору и јела по поруџбини		1			М	М	М
	37	Понуда јела припремљених по посебним стандардима (интернационални, верски, дијетални, вегетеријански и др.)		2					М
	38	Дечји мени		2					М
Услуживање пића	39	Понуда пића у ресторан сали	16 сати	-	М	М	М	М	М
			24 сата	1					
	40	Пића и напитака у room service понуди	16 сати	1			М	М	/
			24 сата	2					М
	41	Аперитив бар ¹⁷ : радно време	12 сати	1			М	/	/
			16 сати	2				М	М
24 сата			3						

СМЕШТАЈНА ЈЕДИНИЦА ¹⁸									
Минимална површина ¹⁹	42	собе ²⁰	једнокреветне	-	10 m ²	12 m ²	14 m ²	16m ²	18m ²
			двокреветне	-	14m ²	16 m ²	18 m ²	20m ²	22m ²

¹⁶ Самопослуживање са најмање истим избором производа као и проширени доручак.

¹⁷ Аперитив бар је издвојен од ресторан сале.

¹⁸ У хотелу постојање смештајне јединице „породична соба” и „апартман” није обавеза.

¹⁹ Минимална површина смештајне јединице обухвата површине свих просторија у оквиру смештајне јединице. Најмање 80% од укупног броја соба има минималну површину за одређену категорију. 20% соба може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим собе у хотелу са једном звездицом), о чему гост мора да буде обавештен. Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за минималне површине смештајних јединица.

²⁰ Соба: спаваћа соба са или без предсобља (предпростора) и купатило.

	43	породичне собе ²¹		2 бода за сваку породичну собу, а највише 8	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24m ²	26m ²
	44	апартмана ²² типа	„studio“ ²³	2 бода за сваки апартман, а највише 8	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24m ²	26m ²
			апартман без кухиње ²⁴	3 бода за сваки апартман, а највише 9	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24m ²	26m ²
			апартман са кухињом ²⁵	4 бода за сваки апартман, а највише 12	21 m ²	23 m ²	25 m ²	27m ²	29m ²
Опремљеност смештајне јединице	45	Кревет минималних димензија 100x200цм или француски кревет минималних димензија 140x200цм за једну особу		1				М	М
	46	Француски кревет ²⁶ минималних димензија 180x200цм за две особе ²⁷		1				М	М
	47	Кревет минималних димензија 100x240 цм за једну особу или додатак за продужење кревета на захтев госта за 5% укупног броја кревета		1					М

²¹ Породична соба: две спаваће собе са или без предсобља (предпростора) и купатило (купатила).

²² Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизором, телефоном и бешумним мини баром. Апартман типа „студио“ као и апартман са кухињом не морају да имају бешумни мини бар.

²³ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

²⁴ Апартман без кухиње: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба) и купатило (купатила). За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5м².

²⁵ Апартман са кухињом: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба), просторија или део просторије у оквиру дневног боравка за припремање хране и ручавање и купатило (купатила). Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5м².

²⁶ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

²⁷ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

	48	Хигијенски уметак за заштиту матраца	1			М	М	М	
	49	Дечји кревет на захтев госта	2			М	М	М	
	50	Додатни јастук на захтев госта	1		М	М	М	М	
	51	Два јастука за сваки кревет односно госта	2					М	
	52	Избор јастука од различитих материјала	3					М	
	53	Додатни покривач на захтев госта	-	М	М	М	М	М	
	54	Прекривач за сваки кревет	1			М	М	М	
	55	Услуга буђења	1				М	М	
	56	Будилник у свим смештајним јединицама	1						
	57	Додатно поспремање смештајне јединице увече	1					М	
	58	Промена постељине на захтев госта	1				М	М	
	59	Чивилук за гардеробу	1				М	М	
	60	Сталак за кофере	1			М	М	М	
	61	Гарнитура за седење у соби	2				М	М	
	62	Број слободних утикача у смештајној јединици	један	-	М	М	М	/	/
два			1				М	М	
	63	Најмање један слободан утикач са сталним напајањем који није повезан са електричним системом у смештајној јединици ²⁸	1					М	
	64	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљења у смештајној јединици	2					М	
	65	Додатно осветљење над собним столом	1				М	М	
	66	Огледало за целу фигуру	1			М	М	М	
	67	Декорација зидова	1		М	М	М	М	
	68	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	М	М	
	69	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту ²⁹	1		М	М	М	М	
	70	Прспект хотела	1			М	М	М	
	71	Информације о туристичким садржајима региона	1						

²⁸ Ако се исти активира картицом

²⁹ Обавештења се односе на радно време служби у хотелу, ценовник услуга и сл.

	72	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику		1			М	М	М
	73	Прибор за писање	на захтев госта	1			М	М	/
			у свакој смештајној јединици	2					М
	74	Прибор за шивење	на захтев госта	1			М	М	/
			у свакој смештајној јединици	2					М
	75	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1			М	М	/
			у свакој смештајној јединици	2					М
	76	Дневне новине на захтев госта		1					М
	77	Часописи на захтев госта		2					М
	78	Опрема за пеглање		2					
	79	Врећа за веш		1					М
	80	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором		2					
	81	Бешумни минибар у:	50% соба	2			М	/	/
			свакој соби	3					М
	82	Врата са звучном изолацијом или дупла врата у :	50% смештајних јединица	3					
			свакој смештајној јединици	4					
	83	Шпијунка		2					
	84	Додатна опрема за закључавање врата		2					
	85	Прозори са звучном изолацијом у:	50% смештајних јединица	3					
			свакој смештајној јединици	4					
Климатизација³⁰	86	Климатизација са могућношћу индивидуалног подешавања у:	25% смештајних јединица	1			М	/	/
			50% смештајних јединица	2			М	М	/
			свакој смештајној јединици	3					
Телекомуникације у смештајној	87	Телефон ³¹	у соби	-	М	М	/	/	/

³⁰ Централна климатизација или клима уређаји. У објектима који су заштићена културна добра, а не постоји могућност постављања клима уређаја са индивидуалним подешавањем, смештајна јединица има вентилатор.

³¹ Уз телефон се налази упутство за коришћење телефона, именик услуга и СОС бројеви телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику

јединици			са могућношћу успостављања директних телефонских веза из сваке смештајне јединице	1			М	М	М
	88	Пристап интернету		2				М	М
	89	Рачунар	на захтев госта	3					М
			у свакој смештајној јединици	4					
Аудио и видео систем у смештајној јединици	90	Радио ³²		1				М	М
	91	ЦД-Плејер		2					М
	92	ДВД-Плејер		2					М
	93	Телевизор са даљинским управљачем у:	25% соба	1		М	/	/	/
			50% соба	2		М	/	/	
			свакој соби	3				М	М
	94	Упутство за програме и актуелни ТВ програм		1				М	М
	95	Сателитска антена ³³		2				М	М
96	Кабловска антена ³⁴		2				М	М	
97	Плаћени канали уз могућност блокирања канала са ценовником услуга		2						
Сигурносни стандарди у смештајној јединици	98	СОС позив или телефон у купатилу смештајне јединице		-	М	М	М	М	М
	99	Противпожарни план на вратима или у близини врата смештајне јединице		-	М	М	М	М	М
	100	Однос броја смештајних јединица са терасом (балконом) у односу на укупан број смештајних јединица	1:20	1					
			1: 10	2					
			1: 5	3					
	101	Најмање 30 % смештајних јединица видно обележених за непушаче		2					

КУПАТИЛО У САСТАВУ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

	102	Најмање 30% смештајних јединица опремљено одвојеним тоалетом		3					
--	-----	--	--	---	--	--	--	--	--

³² Пријем радио програма може бити организован и путем ТВ пријемника или хотелског централног телекомуникационог система.

³³ Или кабловска антена

³⁴ Или сателитска антена

	103	Површина 80% купатила $\geq 5 \text{ m}^2$	2						
Опремљеност купатила	104	Туш кабина или када са параваном	2				М	М	
	105	Простирка за ноге	1			М	М	М	
	106	Биде	2						
	107	Адаптер за струју 220/110V	1				М	М	
	108	Козметичко огледало	1						М
	109	Сушачи пешкира	2						
	110	Пена за купање или гел за туширање	1			М	М	М	М
	111	Шампон	1			М	М	М	М
	112	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)	1 бод за сваки артикул, а највише 3					М	М
	113	Средство за неутралисање мириса	1				М	М	М
	114	Резервни тоалет папир	1					М	М
	115	Хигијенске врећице	1				М	М	М
	116	Додатни пешкир	1					М	М
	117	Дневна промена пешкира на захтев госта	1						М
	118	Баде мантил	на захтев госта	2				М	/
			у свакој смештајној јединици	3					
	119	Папуче	на захтев госта	2				М	/
			у свакој смештајној јединици	3					
	120	Фен за косу	на захтев госта	1		М	/	/	/
			у свакој соби или купатилу	2				М	М
	121	Вага	1						
	122	Столица у купатилу	2						
	123	Радио озвучење у купатилу	2						

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ									
Стандардно уређење и типска	124	Намештај из великих	једноставног квалитета	-	М	/	/	/	/
			средњег квалитета	1		М	/	/	/

опрема		серија	вишег квалитета и комфора	2			М	/	/
Првокласно уређење и опрема	125	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		3				М	/
Ексклузивно уређење и опрема	126	Намештај јединственог дизајна (стилски или модеран) највишег квалитета (луксузан) и комфора Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		4					М

ЧУВАЊЕ ВРЕДНОСТИ									
	127	Могућност чувања вредности гостију у хотелском сефу		1			М		
	128	Централни сеф са појединачним касетама за чување вредности гостију за најмање 30% смештајних јединица ³⁵		2			М	М	М
	129	Појединачни сеф за чување вредности у:	најмање 20% смештајних јединица ³⁶	2			М	/	/
најмање 30% смештајних јединица ³⁷			3			М	/		
свакој смештајној јединици			4					М	

ПОГОДНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА УМАЊЕНИМ ТЕЛЕСНИМ СПОСОБНОСТИМА³⁸									
	130	Без препрека	Категорија А ³⁹	5					

³⁵ Или појединачни сеф за чување вредности у смештајној јединици.

³⁶ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица.

³⁷ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 30% смештајних јединица.

³⁸ Правила су базирана на споразуму са националним удружењем за заштиту особа са инвалидитетом.

³⁹ Особе са инвалидитетом које су делимично зависне од моторизованих инвалидских колица или пратиоца.

		Категорија Б ⁴⁰	6					
		Категорија Ц ⁴¹	5					
		Категорија Д ⁴²	5					
		Категорија Е ⁴³	5					

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ								
	131	Климатизација ⁴⁴ у заједничким просторијама за госте	2			М	М	М
	132	Интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	2			М	М	М
	133	Широкопојасни интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	3					
	134	Додатни телевизор са даљинским управљачем у апартману	2					
	135	Вратар	2					М
	136	Домаћин хотела	3					М
	137	Ношење пртљага госта	2			М	М	М
	138	Апарат за чишћење обуће у пријемном холу или у оквиру смештајног дела објекта	2			М	М	М
	139	Чишћење обуће гостију	3					М
	140	Прање и пеглање рубља гостију	3				М	М
	141	Хемијско чишћење	3					
	142	Услуге шивења	2					
	143	Превоз гостију	3					
	144	Продаја карата или билетарница на рецепцији (за позориште, концерте, јавни превоз, итд)	2					
	145	Просторија у хотелу опремљен ТВ-ом са даљинским управљачем	-	М	М	М	М	М
	146	Додатни угоститељски садржаји (салон, национални ресторан, специјализовани ресторан, пицерија, посластичарница, снек бар,	2 бода за сваки садржај, а					

⁴⁰ Особе са отежаним кретањем којима су стално потребна инвалидских колица.

⁴¹ Особе са делимично или потпуно оштећеним видом.

⁴² Особе са делимично или потпуно оштећеним слухом.

⁴³ Испуњава услове Б, Ц, и Д.

⁴⁴ Централна климатизација или појединачни клима уређаји

		пивница, интернет кафе и сл.)	највише 6					
	147	Башта или тераса	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
	148	Сала за састанке (пословни салон)	3					
	149	Просторија за банкет	3					
	150	Сала за конференције	5					
	151	Анимација и забава (дискотека, ноћни клуб, казино и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 6					
	152	Бутици и трговине	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
	153	Библиотека (издвојена просторија)	3					
	154	Туристичка агенција	3					
	155	Банка	3					
	156	Пошта	3					
	157	Просторија за игру деце	3					
	158	Игралиште за децу ⁴⁵	3					
	159	Обезбеђено професионално особље за чување деце	2					
	160	Аниматор	2					
	161	Обезбеђене лекарске услуге	2					
	162	Спортско-- рекреативни садржаји (билијар, стони тенис, куглана,...)	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
	163	Капацитети за спорт и рекреацију ⁴⁶ (терени, спортске сале и сл.)	3 бода за сваки садржај, а					

⁴⁵ Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја.

⁴⁶ Разноврсност спортских и рекреационих капацитета и услуга зависи од локације хотела и претежне врсте спорта (тениски, голф, мини голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бицикличичке стазе итд.).

			највише 9					
	164	Фитнес просторија са најмање четири различите справе	4					
	165	Соларијум	3					
	166	Масажа	2					
	167	Базен за масажу (Ѓакузи)	3					
	168	Парно купатило	4					
	169	Сауна	4					
	170	Козметички салон	3					
	171	Фризерски салон	3					
	172	Одељење за водену терапију	5					
	173	Базен за пливање	отворен	8				
			затворен	10				
	174	Базен за пливање за децу	отворен	4				
			затворен	6				
	175	Изнајмљивање спортске опреме (нпр. ски опрема, бицикл, кајак и др.)	2					
	176	Уређена плажа или травњак (парк) за госте хотела	3					
	177	Могућност смештаја кућних љубимаца	3					
	178	Посебан улаз за пртљаг	2					
	179	Систематично анкетање гостију ⁴⁷	2					
	180	Систематично управљање жалбама ⁴⁸	2					
	181	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1				
			одличан	2				
	182	Положај објекта на локацији	добар	1				
			одличан	2				
			ексклузиван	3				

Обавезе по основу изборних елемената			Минимални број бодова				
Хотел			30	50	70	90	110

⁴⁷ Активно и систематично праћење мишљења гостију у вези са квалитетом услуга подразумева анализу недостостатака и унапређење услуга

⁴⁸ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ ГАРНИ ХОТЕЛА⁴⁹
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе		Обавезни елементи по категоријама ⁵⁰ знак „М” ⁵¹ знак „/” ⁵²				
			1*	2*	3*	4*	5*		

СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ									
Хортикултурно уређење	1	Уређене и одржаване зелене парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	М	М	
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	/	/	/
			добар изглед	1		М	/	/	/
			изглед вишег квалитета	2			М	/	/
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				М	/	
Ексклузиван изглед	4	Материјали коришћени у обради површина највишег квалитета, општи утисак одаје ексклузивност	4						М

⁴⁹ Гарни хотел је подврста хотела минималног капацитета 7 смештајних јединица у којем се пружају услуге ноћења и доручка.

⁵⁰ Категорије изражене бројем звездица

⁵¹ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

⁵² Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ⁵³										
	5	Однос броја паркинг места уз хотел и броја смештајних јединица		1:5	1		М	/	/	/
				1:4	2			М	/	/
				1:3	3				М	/
				1:2	4					М
				1:1	5					
	6	Однос броја гаражних места и броја смештајних јединица 1:5		до 300м од хотела	3					
				уз хотел	4					
	7	Услужна служба паркирања са обезбеђеним чувањем возила			2					М
	8	Наткривен приступ за возила испред главног улаза за госте ⁵⁴		/	2					М
				Укључујући могућност приступа и туристичким аутобусима до главног улаза објекта	3					

УЛАЗИ										
	9	Главни улаз за госте одвојен од улаза за робу и особље ⁵⁵			1		М	М	М	М
	10	Наткривен главни улаз за госте или улаз са ветробраном ⁵⁶			1				М	М
ПРИЈЕМНИ ХОЛ										
	11	Гарнитура за седење			1		М	М	М	М

⁵³ Обавеза постојања паркинга и гаража, као и наткривеног приступа за возила не односи се на објекте лоциране на подручју ужег градског језгра или у оквиру природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

⁵⁴ Код хотела који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

⁵⁵ Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

⁵⁶ Код хотела који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

	12	Видно истакнуте ознаке за комуникације и садржаје хотела (улаз, рецепција, ресторан, тоалети, информације...)	-	М	М	М	М	М
	13	Видно истакнуто време услуживања obroка и служби у хотелу	1		М	М	М	М
	14	Услуга пића у пријемном холу - лобију	2					
	15	Просторија за привремено одлагање пртљага	2				М	М
	16	Кишобран на рецепцији	1					

РЕЦЕПЦИЈА										
	17	Део простора пријемног хола (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		-	М	М	/	/	/	
	18	Одвојен, независан простор рецепције са рецепцијским пултом		1			М	М	М	
	19	Компјутеризовано рецепцијско пословање		2		М	М	М	М	
Услуге рецепције	20	Рецепција ради		12 сати	-	М	М	/	/	/
				18 сати	1			М	М	/
				24 сата	2					М
	21	Особље у смени говори	један страни језик	-	М	М	/	/	/	
			два страна језика	1			М	М	/	
			више од два страна језика	2					М	
	22	Факс на располагању гостима		1		М	М	М	М	
	23	Фотокопир апарат или скенер на располагању гостима		1			М	М	М	
	24	Прихватање кредитних картица		1		М	М	М	М	
	25	Могућност замене стране валуте ⁵⁷		3					М	
26	Могућност резервације путем електронских резервационих система ⁵⁸		3							

⁵⁷ Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

⁵⁸ Једноставан е-mail контакт није довољан.

ЛИФТ⁵⁹									
	27	Лифт за госте ⁶⁰ за:	5 нивоа ⁶¹ и више	-	М	М	/	/	/
			4 нивоа	1			М	/	/
			3 нивоа	2				М	М
			2 нивоа	3					
	28	Додатни лифт за госте изнад минимума	5						
	29	Лифт за особље или теретни лифт за више од 3 нивоа	4					М	
30	Лифт за храну ⁶² за више од 3 нивоа	4							

РЕСТОРАН САЛА									
	31	Време услуживања доручка	2 сата	-	М	М	/	/	/
			3 сата	1			М	М	М
			на захтев госта	2				М	М
Услуживање доручка	32	Проширени доручак ⁶³		-	М	М	/	/	/
	33	Шведски сто ⁶⁴		1			М	/	/
			са room service услугом	2				М	М
	35	Најмање два мени-а по избору		-	М	М			
36	Најмање три мени-а по избору и јела по поруџбини		1				М	М	М

⁵⁹ Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за лифтове.

⁶⁰ Најмање један лифт, а за хотеле и хотеле капацитета више од 60 смештајних јединица најмање два лифта за госте.

⁶¹ Лифт за госте има станицу на сваком нивоу који користе гости. Под нивоом се подразумевају: подрум, сутерен, приземље, полуспрат, спрат и поткровље-мансарда. Међуспрат (мезанин) се не узима у обзир. Уколико техничке могућности не дозвољавају (премала светла висина просторије у којој би требала да буде станица лифта), не узима се у обзир ни поткровље (мансарда). Ако се подрум састоји од више нивоа, узимају се у обзир сви нивои које користе гости. Два полуспрата сматрају се једним спратом (нивоом). На сваком другом полуспрату је неопходна станица лифта.

⁶² Лифт за храну је намењен услуживању јела у room service понуди и повезује кухињу и спратове на којима се налазе смештајне јединице.

⁶³ Избор млечних и сухомеснатих производа и јела од јаја, житарица, напитака (кафа, чај и сл.), воћни сок, воће или воћна салата. Доручак послужује конобар.

⁶⁴ Самопослуживање са најмање истим избором производа као и проширени доручак.

	37	Понуда јела припремљених по посебним стандардима (интернационални, верски, дијетални, вегетеријански и др.)	2						М
Услуживање пића	39	Понуда пића у ресторан сали	16 сати	-	М	М	М	М	М
			24 сата	1					
	40	Пића и напитака у room service понуди	16 сати	1			М	М	/
			24 сата	2					М
	41	Аперитив бар ⁶⁵ : радно време	12 сати	1			М	/	/
			16 сати	2				М	М
24 сата			3						

СМЕШТАЈНА ЈЕДИНИЦА⁶⁶									
Минимална површина⁶⁷	42	собе ⁶⁸	једнокреветне	-	10 m ²	12 m ²	14 m ²	16m ²	18m ²
			двокреветне	-	14m ²	16 m ²	18 m ²	20m ²	22m ²
	43	породичне собе ⁶⁹	2 бода за сваку породичну собу, а највише 8	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24m ²	26m ²	
	44	апартмана ⁷⁰ типа „studio“ ⁷¹	2 бода за сваки	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24m ²	26m ²	

⁶⁵ Аперитив бар је издвојен од ресторана сале. Хотел може да користи просторију за услуживање доручка за пружање услуга пића.

⁶⁶ У хотелу постојање смештајне јединице "породична соба" и "апартман" није обавеза.

⁶⁷ Минимална површина смештајне јединице обухвата површине свих просторија у оквиру смештајне јединице. Најмање 80% од укупног броја соба има минималну површину за одређену категорију. 20% соба може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим собе у хотелу са једном звездицом), о чему гост мора да буде обавештен. Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за минималне површине смештајних јединица.

⁶⁸ Соба: спаваћа соба са или без предсобља (предпростора) и купатило.

⁶⁹ Породична соба: две спаваће собе са или без предсобља (предпростора) и купатило (купатила).

⁷⁰ Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизором, телефоном и бешумним мини баром. Апартман типа „студио“ као и апартман са кухињом не морају да имају бешумни мини бар.

⁷¹ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

			апартман, а највише 8							
			апартман без кухиње ⁷²	3 бода за сваки апартман, а највише 9	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24m ²	26m ²	
			апартман са кухињом ⁷³	4 бода за сваки апартман, а највише 12	21 m ²	23 m ²	25 m ²	27m ²	29m ²	
Опремљеност смештајне јединице	45	Кревет минималних димензија 100x200цм или француски кревет минималних димензија 140x200цм за једну особу		1				М	М	
	46	Француски кревет ⁷⁴ минималних димензија 180x200цм за две особе ⁷⁵		1				М	М	
	47	Кревет минималних димензија 100x240 цм за једну особу или додатак за продужење кревета на захтев госта за 5% укупног броја кревета		1					М	
	48	Хигијенски уметак за заштиту мадраца		1				М	М	М
	49	Дечји кревет на захтев госта		2				М	М	М
	50	Додатни јастук на захтев госта		1		М		М	М	М
	51	Два јастука за сваки кревет односно госта		2						М
	52	Избор јастука од различитих материјала		3						М
	53	Додатни покривач на захтев госта		-	М	М	М	М	М	М
	54	Прекривач за сваки кревет		1				М	М	М
	55	Услуга буђења		1					М	М
	56	Будилник у свим смештајним јединицама		1						

⁷² Апартман без кухиње: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба) и купатило (купатила). За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5м².

⁷³ Апартман са кухињом: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба), просторија или део просторије у оквиру дневног боравка за припремање хране и ручавање и купатило (купатила). Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлим водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5м².

⁷⁴ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

⁷⁵ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

	57	Додатно поспремање смештајне јединице увече	1						М	
	58	Промена постелине на захтев госта	1					М	М	
	59	Чивилук за гардеробу	1					М	М	
	60	Сталак за кофере	1				М	М	М	
	61	Гарнитура за седење у соби	2					М	М	
	62	Број слободних утикача у смештајној јединици	један	-	М	М	М	/	/	
			два	1				М	М	
	63	Најмање један слободан утикач са сталним напајањем који није повезан са електричним системом у смештајној јединици ⁷⁶	1						М	
	64	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљење у смештајној јединици	2						М	
	65	Додатно осветљење над собним столом	1					М	М	
	66	Огледало за целу фигуру	1				М	М	М	
	67	Декорација зидова	1		М	М	М	М	М	
	68	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	М	М	М	
	69	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту ⁷⁷	1		М	М	М	М	М	
	70	Проспект хотела	1				М	М	М	
	71	Информације о туристичким садржајима региона	1							
	72	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику	1				М	М	М	
	73	Прибор за писање	на захтев госта	1			М	М	/	/
			у свакој смештајној јединици	2				М	М	
	74	Прибор за шивење	на захтев госта	1			М	М	/	/
			у свакој смештајној јединици	2				М	М	
	75	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1			М	М	/	/
у свакој смештајној јединици			2				М	М		

⁷⁶ Ако се исти активира картицом

⁷⁷ Обавештења се односе на радно време служби у хотелу, ценовник услуга и сл.

	76	Дневне новине на захтев госта		1					М
	77	Часописи на захтев госта		2					М
	78	Опрема за пеглање		2					
	79	Врећа за веш		1				М	М
	80	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором		2					
	81	Бешумни минибар у:	50% соба	2			М	/	/
свакој соби			3				М	М	
	82	Врата са звучном изолацијом или дупла врата у :	50% смештајних јединица	3					
свакој смештајној јединици			4						
	83	Шпијунка		2					
	84	Додатна опрема за закључавање врата		2					
	85	Прозори са звучном изолацијом у:	50% смештајних јединица	3					
свакој смештајној јединици			4						
Климатизација ⁷⁸	86	Климатизација са могућношћу индивидуалног подешавања у:	25% смештајних јединица	1		М	/	/	/
			50% смештајних јединица	2			М	М	/
			свакој смештајној јединици	3					М
Телекомуникације у смештајној јединици	87	Телефон ⁷⁹	у соби	-	М	М	/	/	/
			са могућношћу успостављања директних телефонских веза из сваке смештајне јединице	1			М	М	М
	88	Пристап интернету		2				М	М
	89	Рачунар	на захтев госта	3					
у свакој смештајној јединици			4						
Аудио и видео систем у смештајној	90	Радио ⁸⁰		1				М	М
	91	ЦД-Плејер		2					М
	92	ДВД-Плејер		2					М

⁷⁸ Централна климатизација или клима уређаји. У објектима који су заштићена културна добра, а не постоји могућност постављања клима уређаја са индивидуалним подешавањем, смештајна јединица има вентилатор.

⁷⁹ Уз телефон се налази упутство за коришћење телефона, именик услуга и СОС бројеви телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику

⁸⁰ Пријем радио програма може бити организован и путем ТВ пријемника или хотелског централног телекомуникационог система.

јединици	93	Телевизор са даљинским управљачем у:	25% соба	1		М	/	/	/
			50% соба	2		М	/	/	
			свакој соби	3			М	М	
	94	Упутство за програме и актуелни ТВ програм	1				М	М	
	95	Сателитска антена ⁸¹	2				М	М	
96	Кабловска антена ⁸²	2				М	М		
97	Плаћени канали уз могућност блокирања канала са ценовником услуга	2							
Сигурносни стандарди у смештајној јединици	98	СОС позив или телефон у купатилу смештајне јединице	-		М	М	М	М	М
	99	Противпожарни план на вратима или у близини врата смештајне јединице	-		М	М	М	М	М
	100	Однос броја смештајних јединица са терасом (балконом) у односу на укупан број смештајних јединица	1:20	1					
			1: 10	2					
			1: 5	3					
	101	Најмање 30 % смештајних јединица видно обележених за непушаче	2						

КУПАТИЛО У САСТАВУ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

	102	Најмање 30% смештајних јединица опремљено одвојеним тоалетом	3						
	103	Површина 80% купатила $\geq 5 \text{ m}^2$	2						
Опремљеност купатила	104	Туш кабина или када са параваном	2					М	М
	105	Простирка за ноге	1				М	М	М
	106	Биде	2						
	107	Адаптер за струју 220/110V	1					М	М
	108	Козметичко огледало	1						М
	109	Сушачи пешкира	2						
	110	Пена за купање или гел за туширање	1			М	М	М	М
	111	Шампон	1			М	М	М	М

⁸¹ Или кабловска антена

⁸² Или сателитска антена

	112	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)	1 бод за сваки артикал, а највише 3				М	М
	113	Средство за неутралисање мириса	1			М	М	М
	114	Резервни тоалет папир	1				М	М
	115	Хигијенске врећице	1			М	М	М
	116	Додатни пешкир	1				М	М
	117	Дневна промена пешкира на захтев госта	1					М
	118	Баде мантил	на захтев госта	2			М	/
		у свакој смештајној јединици	3					М
	119	Папуче	на захтев госта	2			М	/
		у свакој смештајној јединици	3					М
	120	Фен за косу	на захтев госта	1		М	/	/
		у свакој соби или купатилу	2			М	М	М
	121	Вага	1					
	122	Столица у купатилу	2					
	123	Радио озвучење у купатилу	2					

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ

Стандардно уређење и типска опрема	124	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/	/	/
			средњег квалитета	1		М	/	/	/
			вишег квалитета и комфора	2			М	/	/
Првокласно уређење и опрема	125	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		3				М	/
Ексклузивно уређење и опрема	126	Намештај јединственог дизајна (стилски или модеран) највишег квалитета (луксузан) и комфора Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		4					М

ЧУВАЊЕ ВРЕДНОСТИ									
	127	Могућност чувања вредности гостију у хотелском сефу		1			М		
	128	Централни сеф са појединачним касетама за чување вредности гостију за најмање 30% смештајних јединица ⁸³		2			М	М	М
	129	Појединачни сеф за чување вредности у:	најмање 20% смештајних јединица ⁸⁴	2			М	/	/
најмање 30% смештајних јединица ⁸⁵			3				М	/	
свакој смештајној јединици			4						М

ПОГОДНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА УМАЊЕНИМ ТЕЛЕСНИМ СПОСОБНОСТИМА⁸⁶									
	130	Без препрека	Категорија А ⁸⁷	5					
			Категорија Б ⁸⁸	6					
			Категорија Ц ⁸⁹	5					
			Категорија Д ⁹⁰	5					

⁸³ Или појединачни сеф за чување вредности у смештајној јединици.

⁸⁴ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица.

⁸⁵ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 30% смештајних јединица.

⁸⁶ Правила су базирана на споразуму са националним удружењем за заштиту особа са инвалидитетом.

⁸⁷ Особе са инвалидитетом које су делимично зависне од моторизованих инвалидских колица или пратиоца.

⁸⁸ Особе са отежаним кретањем којима су стално потребна инвалидских колица.

⁸⁹ Особе са делимично или потпуно оштећеним видом.

⁹⁰ Особе са делимично или потпуно оштећеним слухом.

			Категорија E ⁹¹	5					
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ									
	131	Климатизација ⁹² у заједничким просторијама за госте	2				М	М	М
	132	Интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	2				М	М	М
	133	Широкопојасни интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	3						
	134	Додатни телевизор са даљинским управљачем у апартману	2						
	135	Вратар	2						М
	136	Домаћин хотела	3						М
	137	Ношење пртљага госта	2				М	М	М
	138	Апарат за чишћење обуће у пријемном холу или у оквиру смештајног дела објекта	2				М	М	М
	139	Чишћење обуће гостију	3						М
	140	Прање и пеглање рубља гостију	3					М	М
	141	Хемијско чишћење	3						
	142	Услуге шивења	2						
	143	Превоз гостију	3						
	144	Продаја карата или билетарница на рецепцији (за позориште, концерте, јавни превоз, итд)	2						
	145	Просторија у хотелу опремљен ТВ-ом са даљинским управљачем	-	М	М	М	М	М	М
	146	Додатни угоститељски садржаји (салон, национални ресторан, специјализовани ресторан, пицерија, посластичарница, снек бар, пивница, интернет кафе и сл.)	2 бода за сваки садржај, а највише 6						
	147	Башта или тераса	2 бода за сваки садржај, а највише 6						

⁹¹ Испуњава услове Б, Ц, и Д.

⁹² Централна климатизација или појединачни клима уређаји

148	Сала за састанке (пословни салон)	3					
149	Просторија за банкет	3					
150	Сала за конференције	5					
151	Анимација и забава (дискотека, ноћни клуб, казино и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 6					
152	Бутици и трговине	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
153	Библиотека (издвојена просторија)	3					
154	Туристичка агенција	3					
155	Банка	3					
156	Пошта	3					
157	Просторија за игру деце	3					
158	Игралиште за децу ⁹³	3					
159	Обезбеђено професионално особље за чување деце	2					
160	Аниматор	2					
161	Обезбеђене лекарске услуге	2					
162	Спортско-- рекреативни садржаји (билијар, стони тенис, куглана,...)	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
163	Капацитети за спорт и рекреацију ⁹⁴ (терени, спортске сале и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 9					
164	Фитнес просторија са најмање четири различите справе	4					
165	Соларијум	3					
166	Масажа	2					
167	Базен за масажу (џакузи)	3					
168	Парно купатило	4					

⁹³ Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја.

⁹⁴ Разноврсност спортских и рекреационих капацитета и услуга зависи од локације хотела и претежне врсте спорта (тениски, голф, мини голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бициклическе стазе итд.).

	169	Сауна		4					
	170	Козметички салон		3					
	171	Фризерски салон		3					
	172	Одељење за водену терапију		5					
	173	Базен за пливање	отворен	8					
			затворен	10					
	174	Базен за пливање за децу	отворен	4					
			затворен	6					
	175	Изнајмљивање спортске опреме (нпр. ски опрема, бицикл, кајак и др.)		2					
	176	Уређена плажа или травњак (парк) за госте хотела		3					
	177	Могућност смештаја кућних љубимаца		3					
	178	Посебан улаз за пртљаг		2					
	179	Систематично анкетање гостију ⁹⁵		2					
	180	Систематично управљање жалбама ⁹⁶		2					
	181	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1					
			одличан	2					
182	Положај објекта на локацији	добар	1						
		одличан	2						
		ексклузиван	3						

Обавезе по основу изборних елемената				Минимални број бодова				
Гарни хотел				25	45	60	80	100

⁹⁵ Активно и систематично праћење мишљења гостију у вези са квалитетом услуга подразумева анализу недостатака и унапређење услуга

⁹⁶ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ АПАРТ ХОТЕЛА⁹⁷
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ⁹⁸ знак „М” ⁹⁹ знак „/” ¹⁰⁰				
				1*	2*	3*	4*	5*
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ								
Хортикултурно уређење	1	Уређене и одржаване зелене парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	М	М
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед		М	/	/	/
			добар изглед	1		М	/	/
			изглед вишег квалитета	2			М	/
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				М	/
Ексклузиван изглед	4	Материјали коришћени у обради површина највишег квалитета, општи утисак одаје ексклузивност	4					М
ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ¹⁰¹								

⁹⁷ Апарта хотел је подврста хотела минималног капацитета 7 смештајних јединица од којих најмање 80% чине смештајне јединице врсте апартамент.

⁹⁸ Категорије изражене бројем звездица

⁹⁹ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

¹⁰⁰ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

¹⁰¹ Обавеза постојања паркинга и гаража, као и наткривеног приступа за возила не односи се на објекте лоциране на подручју ужег градског језгра или на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

	5	Однос броја паркинг места уз хотел и броја смештајних јединица		1:5	1		М	/	/	/
				1:4	2			М	/	/
				1:3	3				М	/
				1:2	4					М
				1: 1	5					
	6	Однос броја гаражних места и броја смештајних јединица 1:5	до 300м од хотела	3						
			уз хотел	4						
	7	Услужна служба паркирања са обезбеђеним чувањем возила		2					М	
	8	Наткривен приступ за возила испред главног улаза за госте ¹⁰²		2					М	
			Укључујући могућност приступа и туристичким аутобусима до главног улаза објекта	3						

УЛАЗИ

	9	Главни улаз за госте одвојен од улаза за робу и особље ¹⁰³	1		М	М	М	М
	10	Наткривен главни улаз за госте или улаз са ветробраном ¹⁰⁴	1				М	М

ПРИЈЕМНИ ХОЛ

	11	Гарнитура за седење	1		М	М	М	М
	12	Видно истакнуте ознаке за комуникације и садржаје хотела (улаз, рецепција, ресторан, тоалети, информације...)	-	М	М	М	М	М

¹⁰² Код апарт хотела који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

¹⁰³ Код апарт хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

¹⁰⁴ Код апарт хотела који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

	13	Видно истакнуто време услуживања obroka и служби у хотелу	1		М	М	М	М
	14	Услуга пића у пријемном холу - лобију	2					
	15	Просторија за привремено одлагање пртљага	2				М	М
	16	Кишобран на рецепцији	1					

РЕЦЕПЦИЈА

	17	Део простора пријемног хола (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		-	М	М	/	/	/	
	18	Одвојен, независан простор рецепције са рецепцијским пултом		1			М	М	М	
	19	Компјутеризовано рецепцијско пословање		2		М	М	М	М	
Услуге рецепције	20	Рецепција ради		12 сати	-	М	М	/	/	/
				18 сати	1			М	М	/
				24 сата	2					М
	21	Особље у смени говори	један страни језик	-	М	М	/	/	/	
			два страна језика	1			М	М	/	
			више од два страна језика	2					М	
	22	Факс на располагању гостима		1		М	М	М	М	
	23	Фотокопир апарат или скенер на располагању гостима		1			М	М	М	
	24	Прихватање кредитних картица		1		М	М	М	М	
	25	Могућност замене стране валуте ¹⁰⁵		3					М	
26	Могућност резервације путем електронских резервационих система ¹⁰⁶		3							

¹⁰⁵ Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

¹⁰⁶ Једноставан е-mail контакт није довољан.

ЛИФТ¹⁰⁷									
	27	Лифт за госте ¹⁰⁸ за:	5 нивоа ¹⁰⁹ и више	-	М	М	/	/	/
			4 нивоа	1			М	/	/
			3 нивоа	2				М	М
			2 нивоа	3					
	28	Додатни лифт за госте изнад минимума	5						
29	Лифт за особље или теретни лифт за више од 3 нивоа	4						М	
30	Лифт за храну ¹¹⁰ за више од 3 нивоа	4							

РЕСТОРАН САЛА									
	31	Време услуживања оброка	2 сата	-	М	М	/	/	/
			3 сата	1			М	М	М
			на захтев госта	2				М	М
Услуживање доручка	32	Проширени доручак ¹¹¹		-	М	М	/	/	/
	33	Шведски сто ¹¹²		1			М	/	/
са room service услугом			2				М	М	
	34	Јела у room service понуди	16 сати	1				М	/
			24 сата	2					М

¹⁰⁷ Код апарт хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за лифтове.

¹⁰⁸ Најмање један лифт, а за апарт хотеле капацитета више од 60 смештајних јединица најмање два лифта за госте.

¹⁰⁹ Лифт за госте има станицу на сваком нивоу који користе гости. Под нивоом се подразумевају: подрум, сутерен, приземље, полуспрат, спрат и поткровље-мансарда. Међуспрат (мезанин) се не узима у обзир. Уколико техничке могућности не дозвољавају (премала светла висина просторије у којој би требала да буде станица лифта), не узима се у обзир ни поткровље (мансарда). Ако се подрум састоји од више нивоа, узимају се у обзир сви нивои које користе гости. Два полупратора сматрају се једним спратом (нивоом). На сваком другом полупрату је неопходна станица лифта.

¹¹⁰ Лифт за храну је намењен услуживању јела у room service понуди и повезује кухињу и спратове на којима се налазе смештајне јединице.

¹¹¹ Избор млечних и сухомеснатих производа и јела од јаја, житарица, напитака (кафа, чај и сл.), воћни сок, воће или воћна салата. Доручак послужује конобар.

¹¹² Самопослуживање са најмање истим избором производа као и проширени доручак.

	35	Најмање два мени-а по избору		-	М	М			
	36	Најмање три мени-а по избору и јела по поруџбини		1			М	М	М
	37	Понуда јела припремљених по посебним стандардима (интернационални, верски, дијетални, вегетеријански и др.)		2					М
	38	Дечји мени		2					М
Услуживање пића	39	Понуда пића у ресторан сали	16 сати	-	М	М	М	М	М
			24 сата	1					
	40	Пића и напаци у room service понуди	16 сати	1			М	М	/
			24 сата	2					М
	41	Аперитив бар ¹¹³ : радно време	12 сати	1			М	/	/
			16 сати	2				М	М
24 сата			3						

СМЕШТАЈНА ЈЕДИНИЦА¹¹⁴									
Минимална површина¹¹⁵	42	апартмана ¹¹⁶ типа	„studio“ ¹¹⁷	-	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24 m ²	26 m ²
			апартман без кухиње ¹¹⁸	-	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24 m ²	26 m ²

¹¹³ Аперитив бар је издвојен од ресторана сале.

¹¹⁴ У апарт хотелу постојање смештајне јединице "породична соба" и "апартман" није обавеза.

¹¹⁵ Минимална површина смештајне јединице обухвата површине свих просторија у оквиру смештајне јединице. Најмање 80% од укупног броја соба има минималну површину за одређену категорију. 20% соба може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим собе у апарт хотелу са једном звездом), о чему гост мора да буде обавештен. Код апарт хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за минималне површине смештајних јединица.

¹¹⁶ Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизором, телефоном и бешумним мини баром. Апартман типа „студио“ као и апартман са кухињом не морају да имају бешумни мини бар.

¹¹⁷ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фриџидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

¹¹⁸ Апартман без кухиње: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба) и купатило (купатила). За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

			апартман са кухињом ¹¹⁹	-	21 m ²	23 m ²	25 m ²	27 m ²	27 m ²
	43	собе ¹²⁰	једнокреветне	-	10 m ²	12 m ²	14 m ²	16 m ²	18 m ²
			двокреветне	-	14 m ²	16 m ²	18 m ²	20 m ²	22 m ²
	44	породичне собе ¹²¹		-	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24 m ²	26 m ²
Опремљеност смештајне јединице	45	Кревет минималних димензија 100x200cm или француски кревет минималних димензија 140x200cm за једну особу		1			М	М	М
	46	Француски кревет ¹²² минималних димензија 180x200cm за две особе ¹²³		1			М	М	М
	47	Кревет минималних димензија 100x240 cm за једну особу или додатак за продужење кревета на захтев госта за 5% укупног броја кревета		1					М
	48	Хигијенски уметак за заштиту мадраца		1			М	М	М
	49	Дечји кревет на захтев госта		2			М	М	М
	50	Додатни јастук на захтев госта		1		М	М	М	М
	51	Два јастука за сваки кревет односно госта		2					М
	52	Избор јастука од различитих материјала		3					М
	53	Додатни покривач на захтев госта		-	М	М	М	М	М
	54	Прекривач за сваки кревет		1			М	М	М
	55	Услуга буђења		1				М	М
	56	Будилник у свим смештајним јединицама		1					
	57	Додатно поспремање смештајне јединице увече		1					М

¹¹⁹ Апартман са кухињом: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба), просторија или део просторије у оквиру дневног боравка за припремање хране и ручавање и купатило (купатила). Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

¹²⁰ Соба: спаваћа соба са или без предсобља (предпростора) и купатило.

¹²¹ Породична соба: две спаваће собе са или без предсобља (предпростора) и купатило (купатила).

¹²² Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

¹²³ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

	58	Промена постелјине на захтев госта		1				М	М
	59	Чивилук за гардеробу		1				М	М
	60	Сталак за кофере		1			М	М	М
	61	Гарнитура за седење у соби		2				М	М
	62	Број слободних утикача у смештајној јединици	један	-	М	М	М	/	/
			два	1				М	М
	63	Најмање један слободан утикач са сталним напајањем који није повезан са електричним системом у смештајној јединици ¹²⁴		1					М
	64	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљење у смештајној јединици		2					М
	65	Додатно осветљење над собним столом		1				М	М
	66	Огледало за целу фигуру		1			М	М	М
	67	Декорација зидова		1		М	М	М	М
	68	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику		-	М	М	М	М	М
	69	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту ¹²⁵		1		М	М	М	М
	70	Прспект хотела		1			М	М	М
	71	Информације о туристичким садржајима региона		1					
	72	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику		1			М	М	М
	73	Прибор за писање	на захтев госта	1		М	М	/	/
			у свакој смештајној јединици	2				М	М
	74	Прибор за шивење	на захтев госта	1		М	М	/	/
			у свакој смештајној јединици	2				М	М
	75	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1		М	М	/	/
			у свакој смештајној јединици	2				М	М
	76	Дневне новине на захтев госта		1					М

¹²⁴ Ако се исти активира картицом

¹²⁵ Обавештења се односе на радно време служби у хотелу, ценовник услуга и сл.

	77	Часописи на захтев госта		2						M	
	78	Опрема за пеглање		2							
	79	Врећа за веш		1					M	M	
	80	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором		2							
	81	Бешумни минибар у:	50% соба	2				M	/	/	
			свакој соби	3				M	M		
	82	Врата са звучном изолацијом или дупла врата у :	50% смештајних јединица	3							
			свакој смештајној јединици	4							
	83	Шпијунка		2							
	84	Додатна опрема за закључавање врата		2							
	85	Прозори са звучном изолацијом у:	50% смештајних јединица	3							
свакој смештајној јединици			4								
Климатизација ¹²⁶	86	Климатизација са могућношћу индивидуалног подешавања у:	25% смештајних јединица	1			M	/	/	/	
			50% смештајних јединица	2				M	M	/	
			свакој смештајној јединици	3							M
Телекомуникације у смештајној јединици	87	Телефон ¹²⁷	у соби	-		M	M	/	/	/	
			са могућношћу успостављања директних телефонских веза из сваке смештајне јединице	1				M	M	M	
	88	Приступ интернету		2					M	M	
	89	Рачунар	на захтев госта	3							M
у свакој смештајној јединици			4								
Аудио и видео систем у смештајној јединици	90	Радио ¹²⁸		1					M	M	
	91	ЦД-Плејер		2						M	
	92	ДВД-Плејер		2						M	
	93	Телевизор са	25% соба	1			M	/	/	/	

¹²⁶ Централна климатизација или клима уређаји. У објектима који су заштићена културна добра, а не постоји могућност постављања клима уређаја са индивидуалним подешавањем, смештајна јединица има вентилатор.

¹²⁷ Уз телефон се налази упутство за коришћење телефона, именик услуга и СОС бројеви телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику

¹²⁸ Пријем радио програма може бити организован и путем ТВ пријемника или хотелског централног телекомуникационог система.

		даљинским управљачем у:	50% соба	2				М	/	/
			свакој соби	3					М	М
	94	Упутство за програме и актуелни ТВ програм		1					М	М
	95	Сателитска антена ¹²⁹		2					М	М
	96	Кабловска антена ¹³⁰		2					М	М
97	Плаћени канали уз могућност блокирања канала са ценовником услуга		2							
Сигурносни стандарди у смештајној јединици	98	СОС позив или телефон у купатилу смештајне јединице		-	М	М	М	М	М	М
	99	Противпожарни план на вратима или у близини врата смештајне јединице		-	М	М	М	М	М	М
	100	Однос броја смештајних јединица са терасом (балконом) у односу на укупан број смештајних јединица	1:20	1						
			1: 10	2						
			1: 5	3						
	101	Најмање 30 % смештајних јединица видно обележених за непушаче		2						

КУПАТИЛО У САСТАВУ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

	102	Најмање 30% смештајних јединица опремљено одвојеним тоалетом		3						
	103	Површина 80% купатила $\geq 5 \text{ m}^2$		2						
Опремљеност купатила	104	Туш кабина или када са параваном		2					М	М
	105	Простирка за ноге		1			М	М	М	М
	106	Биде		2						
	107	Адаптер за струју 220/110V		1					М	М
	108	Козметичко огледало		1						М
	109	Сушачи пешкира		2						
	110	Пена за купање или гел за туширање		1			М	М	М	М
	111	Шампон		1			М	М	М	М
	112	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)		1 бод за сваки артикал, а						М

¹²⁹ Или кабловска антена

¹³⁰ Или сателитска антена

			највише 3					
	113	Средство за неутралисање мириса	1			М	М	М
	114	Резервни тоалет папир	1				М	М
	115	Хигијенске врећице	1			М	М	М
	116	Додатни пешкир	1				М	М
	117	Дневна промена пешкира на захтев госта	1					М
	118	Баде мантил	на захтев госта	2			М	/
			у свакој смештајној јединици	3				М
	119	Папуче	на захтев госта	2			М	/
			у свакој смештајној јединици	3				М
	120	Фен за косу	на захтев госта	1		М	/	/
			у свакој соби или купатилу	2			М	М
	121	Вага	1					
	122	Столица у купатилу	2					
	123	Радио озвучење у купатилу	2					

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ								
Стандардно уређење и типска опрема	124	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/	/
			средњег квалитета	1		М	/	/
			вишег квалитета и комфора	2			М	/
Првокласно уређење и опрема	125	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		3			М	/
Ексклузивно уређење и опрема	126	Намештај јединственог дизајна (стилски или модеран) највишег квалитета (луксузан) и комфора Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		4				М

ЧУВАЊЕ ВРЕДНОСТИ (алтернативно)

	127	Могућност чувања вредности гостију у хотелском сефу		1			М		
	128	Централни сеф са појединачним касетама за чување вредности гостију за најмање 30% смештајних јединица ¹³¹		2			М	М	М
	129	Појединачни сеф за чување вредности у:	најмање 20% смештајних јединица ¹³²	2			М	/	/
најмање 30% смештајних јединица ¹³³			3			М	/		
свакој смештајној јединици			4					М	

ПОГОДНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА УМАЊЕНИМ ТЕЛЕСНИМ СПОСОБНОСТИМА¹³⁴

	130	Без препрека	Категорија А ¹³⁵	5					
			Категорија Б ¹³⁶	6					
			Категорија Ц ¹³⁷	5					
			Категорија Д ¹³⁸	5					
			Категорија Е ¹³⁹	5					

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ

	131	Климатизација ¹⁴⁰ у заједничким просторијама за госте		2			М	М	М
	132	Интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија		2			М	М	М
	133	Широкопојасни интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија		3					

¹³¹ Или појединачни сеф за чување вредности у смештајној јединици.

¹³² Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица.

¹³³ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 30% смештајних јединица.

¹³⁴ Правила су базирана на споразуму са националним удружењем за заштиту особа са инвалидитетом.

¹³⁵ Особе са инвалидитетом које су делимично зависне од моторизованих инвалидских колица или пратиоца.

¹³⁶ Особе са отежаним кретањем којима су стално потребна инвалидских колица.

¹³⁷ Особе са делимично или потпуно оштећеним видом.

¹³⁸ Особе са делимично или потпуно оштећеним слухом.

¹³⁹ Испуњава услове Б, Ц, и Д.

¹⁴⁰ Централна климатизација или појединачни клима уређаји

134	Додатни телевизор са даљинским управљачем у апартману	2					
135	Вратар	2					М
136	Домаћин хотела	3					М
137	Ношење пртљага госта	2			М	М	М
138	Апарат за чишћење обуће у пријемном холу или у оквиру смештајног дела објекта	2			М	М	М
139	Чишћење обуће гостију	3					М
140	Прање и пеглање рубља гостију	3				М	М
141	Хемијско чишћење	3					
142	Услуге шивења	2					
143	Превоз гостију	3					
144	Продаја карата или билетарница на рецепцији (за позориште, концерте, јавни превоз, итд)	2					
145	Просторија у хотелу опремљен ТВ-ом са даљинским управљачем	-	М	М	М	М	М
146	Додатни угоститељски садржаји (салон, национални ресторан, и специјализовани ресторан, пицерија, посластичарница, снек бар, пивница, интернет кафе и сл.)	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
147	Башта или тераса	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
148	Сала за састанке (пословни салон)	3					
149	Просторија за банкет	3					
150	Сала за конференције	5					
151	Анимација и забава (дискотека, ноћни клуб, казино и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 6					
152	Бутици и трговине	2 бода за сваки садржај, а највише					

		6					
153	Библиотека (издвојена просторија)	3					
154	Туристичка агенција	3					
155	Банка	3					
156	Пошта	3					
157	Просторија за игру деце	3					
158	Игралиште за децу ¹⁴¹	3					
159	Обезбеђено професионално особље за чување деце	2					
160	Аниматор	2					
161	Обезбеђене лекарске услуге	2					
162	Спортско-- рекреативни садржаји (билијар, стони тенис, куглана,...)	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
163	Капацитети за спорт и рекреацију ¹⁴² (терени, спортске сале и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 9					
164	Фитнес просторија са најмање четири различите справе	4					
165	Соларијум	3					
166	Масажа	2					
167	Базен за масажу (Ѓакузи)	3					
168	Парно купатило	4					
169	Сауна	4					
170	Козметички салон	3					
171	Фризерски салон	3					

¹⁴¹ Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја.

¹⁴² Разноврсност спортских и рекреационих капацитета и услуга зависи од локације хотела и претежне врсте спорта (тениски, голф, мини голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бициклическе стазе итд.).

172	Одељење за водену терапију		5					
173	Базен за пливање	отворен	8					
		затворен	10					
174	Базен за пливање за децу	отворен	4					
		затворен	6					
175	Изнајмљивање спортске опреме (нпр. ски опрема, бицикл, кајак и др.)		2					
176	Уређена плажа или травњак (парк) за госте хотела		3					
177	Могућност смештаја кућних љубимаца		3					
178	Могућност приступа за аутобус до главног улаза у објекат		2					
179	Посебан улаз за пртљаг		2					
180	Систематично анкетање гостију ¹⁴³		2					
181	Систематично управљање жалбама ¹⁴⁴		2					
182	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1					
		одличан	2					
183	Положај објекта на локацији	добар	1					
		одличан	2					
		ексклузиван	3					

Обавезе по основу изборних елемената			Минимални број бодова				
Апарт хотел			25	45	60	70	90

¹⁴³ Активно и систематично праћење мишљења гостију у вези са квалитетом услуга подразумева анализу недостатака и унапређење услуга

¹⁴⁴ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ МОТЕЛА¹⁴⁵
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ¹⁴⁶ знак „М” ¹⁴⁷ знак „/” ¹⁴⁸				
				1*	2*	3*	4*	
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ								
Хортикултурно уређење	1	Уређене и одржаване зелене парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	М	
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	/	
			добар изглед	1		М	/	/
			изглед вишег квалитета	2			М	/
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				М	

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ

¹⁴⁵ Мотел је угоститељски објекат за смештај у којем се пружају услуге смештаја, исхране и пића, лоциран уз саобраћајницу изван насељеног места намењен краћем задржавању гостију, са најмање 7 смештајних јединица. Мотел је функционална целина коју чини једна грађевина, део грађевине са одвојеним приступом и посебним улазом, хоризонталним и вертикалним комуникацијама или више просторно одвојених, али функционално повезаних грађевина. Мотел нуди најмање једно паркинг место по смештајној јединици, информације о путевима и саобраћају као и сервис аутомобила у оквиру мотела или у непосредној близини.

¹⁴⁶ Категорије изражене бројем звездица

¹⁴⁷ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

¹⁴⁸ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

	4	Однос броја паркинг места и броја соба	1:1	-	М	М	/	/
			2:1	1			М	М
	5	Однос броја посебних паркинг места за аутобусе и теретна возила у односу на број смештајних јединица	1:5	-	М	М	/	/
			1:3	1			М	М
	6	Наткривена паркинг места за путничка возила гостију који користе услуге смештаја		2				М
	7	Обезбеђено чување возила (чувар или видео надзор)		1			М	М
8	Однос броја гаражних места и броја смештајних јединица 1:5		2				М	

УЛАЗИ¹⁴⁹

	9	Главни улаз за госте одвојен од улаза за робу и особље		1		М	М	М
	10	Наткривен главни улаз за госте или улаз са ветробраном		1				М

ПРИЈЕМНИ ХОЛ

	11	Гарнитура за седење		1		М	М	М
	12	Видно истакнуте ознаке за комуникације и садржаје мотела (улаз, рецепција, ресторан, тоалети, информације...)		-	М	М	М	М
	13	Видно истакнуто радно време ресторана и других служби у мотелу		1		М	М	М

РЕЦЕПЦИЈА

	14	Део простора пријемног хола (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		-	М	М	/	/
	15	Одвојен, независан простор рецепције са рецепцијским пултом		1			М	М

¹⁴⁹ Код мотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за улазе.

	16	Компјутеризовано рецепцијско пословање		2		М	М	М
Услуге рецепције	17	Рецепција ради 24 сата		-	М	М	М	М
	18	Особље у смени говори:	један страни језик	-	М	М	/	/
			два страна језика	1			М	/
			више од два страна језика	2				М
	19	Факс на располагању гостима		1		М	М	М
	20	Фотокопир апарат или скенер на располагању гостима		1			М	М
	21	Прихватање кредитних картица		-	М	М	М	М
	22	Могућност замене стране валуте ¹⁵⁰		3		М	М	М
23	Могућност резервације путем електронских резервационих система ¹⁵¹		3					

ЛИФТ ¹⁵²								
	24	Лифт за госте ¹⁵³ за:	5 нивоа ¹⁵⁴ и више	-	М	М	/	/
			4 нивоа	1			М	/
			3 нивоа	2				М
			2 нивоа	3				
	25	Лифт за особље или теретни лифт за више од 3 нивоа		4				М

¹⁵⁰ Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

¹⁵¹ Једноставан е-mail контакт није довољан.

¹⁵² Код хотела који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за лифтове.

¹⁵³ Најмање један лифт, а за хотеле капацитета више од 60 смештајних јединица најмање два лифта за госте.

¹⁵⁴ Лифт за госте има станицу на сваком нивоу који користе гости. Под нивоом се подразумевају: подрум, сутерен, приземље, полуспрат, спрат и поткровље-мансарда. Међуспрат (мезанин) се не узима у обзир. Уколико техничке могућности не дозвољавају (премала светла висина просторије у којој би требала да буде станица лифта), не узима се у обзир ни поткровље (мансарда). Ако се подрум састоји од више нивоа, узимају се у обзир сви нивои које користе гости. Два полуспрата сматрају се једним спратом (нивоом). На сваком другом полуспрату је неопходна станица лифта.

РЕСТОРАН САЛА								
Услуживање јела	26	Време услуживања јела	18 сати	-	М	М	/	/
			24 сата	1			М	М
	27	Понуда јела припремљених по посебним стандардима (интернационални, верски, дијетални, вегетеријански и др.)	2					М
Услуживање пића	28	Понуда пића у ресторан сали	18 сати	-	М	М	М	/
			24 сата	1				М
	29	Пића и напаци у room service понуди	12 сати	1			М	/
			16 сати	2				М
	30	Аперитив бар ¹⁵⁵ : радно време	18 сати	1			М	/
24 сата			2				М	

СМЕШТАЈНА ЈЕДИНИЦА ¹⁵⁶								
Минимална површина ¹⁵⁷	31	собе ¹⁵⁸	једнокреветне	-	10 м ²	12 м ²	14 м ²	16 м ²
			двокреветне	-	14 м ²	16 м ²	18 м ²	20 м ²
	32	породичне собе ¹⁵⁹	2 бода за сваку собу, а највише 8	18 м ²	20 м ²	22 м ²	24 м ²	
	33	апартмана ¹⁶⁰ типа „studio“ ¹⁶¹	2 бода за сваки апартман, а	18 м ²	20 м ²	22 м ²	24 м ²	

¹⁵⁵ Аперитив бар је издвојен од ресторана сале. Мотел са 1 и 2 звезде може да користи ресторан салу за пружање услуга пића.

¹⁵⁶ У мотелу постојање смештајне јединице "породична соба" и "апартман" није обавеза.

¹⁵⁷ Минимална површина смештајне јединице обухвата површине свих просторија у оквиру смештајне јединице. Најмање 80% од укупног броја соба има минималну површину за одређену категорију. 20% соба може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим собе у мотелу са једном звездом), о чему гост мора да буде обавештен.

¹⁵⁸ Соба: спаваћа соба са или без предсобља (предпростора) и купатило.

¹⁵⁹ Породична соба: две спаваће собе са или без предсобља (предпростора) и купатило (купатила).

¹⁶⁰ Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизором, телефоном и бешумним мини баром. Апартман типа „студио“ као и апартман са кухињом не морају да имају бешумни мини бар.

				највише 8				
			апартман без кухиње ¹⁶²	3 бода за сваки апартман, а највише 9	18 m ²	20 m ²	22 m ²	24 m ²
			апартман са кухињом ¹⁶³	4 бода за сваки апартман, а највише 12	21 m ²	23 m ²	25 m ²	27 m ²
Опремљеност смештајне јединице	34	Кревет минималних димензија 100x200cm или француски кревет минималних димензија 140x200cm за једну особу		1				М
	35	Француски кревет ¹⁶⁴ минималних димензија 180x200cm за две особе ¹⁶⁵		1				М
	36	Хигијенски уметак за заштиту мадраца		1			М	М
	37	Дечји кревет на захтев госта		2			М	М
	38	Додатни јастук на захтев госта		1		М	М	М
	39	Два јастука за сваки кревет односно госта		2				
	40	Избор јастука од различитих материјала		3				
	41	Додатни покривач на захтев госта		-	М	М	М	М
	42	Прекривач за сваки кревет		1			М	М
	43	Служба буђења		1			М	М
	44	Будилник у свим смештајним јединицама		1				
	45	Чивилук за гардеробу		1				М
	46	Одлагање кофера:	у делу ормана	-	М	М	/	/
сталак за			1			М	М	

¹⁶¹ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

¹⁶² Апартман без кухиње: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба) и купатило (купатила). За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

¹⁶³ Апартман са кухињом: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба), просторија или део просторије у оквиру дневног боравка за припремање хране и ручавање и купатило (купатила). Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

¹⁶⁴ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

¹⁶⁵ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

		кофере					
47	Гарнитура за седење у соби		2				М
48	Број слободних утикача у смештајној јединици	један	-	М	М	М	/
		два	1				М
49	Најмање један слободан утикач са сталним напајањем који није повезан са електричним системом у смештајној јединици ¹⁶⁶		1				М
50	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљење у смештајној јединици		2				
51	Додатно осветљење над собним столом		1				М
52	Огледало за целу фигуру		1				М
53	Декорација зидова		1		М	М	М
54	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику		-	М	М	М	М
55	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту ¹⁶⁷		1		М	М	М
56	Проспект хотела		1			М	М
57	Информације о туристичким садржајима региона		1				
58	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику		1			М	М
59	Прибор за писање	на захтев госта	1		М	М	/
		у свакој смештајној јединици	2				М
60	Прибор за шивење	на захтев госта	1		М	М	/
		у свакој смештајној јединици	2				М
61	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1		М	М	/
		у свакој смештајној јединици	2				М
62	Опрема за пеглање		2				
63	Врећа за веш		1				М
64	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе,		2				

¹⁶⁶ Ако се исти активира картицом

¹⁶⁷ Обавештења се односе на радно време служби у хотелу, ценовник услуга и сл.

		чаја) са прибором						
	65	Бешумни минибар у:	50% соба	2			М /	
			свакој соби	3			М	
	66	Врата са звучном изолацијом или дупла врата у :	50% смештајних јединица	3				
			свакој смештајној јединици	4				
	67	Шпијунка		2				
	68	Додатна опрема за закључавање врата		2				
	69	Електронска брава		3				
	70	Прозори са звучном изолацијом у:	50% смештајних јединица	3				
			свакој смештајној јединици	4				
Климатизација ¹⁶⁸	71	Климатизација са могућношћу индивидуалног подешавања у:	25% смештајних јединица	1		М	/ /	
			50% смештајних јединица	2		М	/	
			свакој смештајној јединици	3			М	
Телекомуникације у смештајној јединици	72	Телефон ¹⁶⁹	у соби	-	М	М	/ /	
			са могућношћу успостављања директних телефонских веза из сваке смештајне јединице	1			М М	
	73	Пристап интернету		2				М
	74	Рачунар на захтев госта		3				
Аудио и видео систем у смештајној јединици	75	Радио ¹⁷⁰		1				М
	76	ЦД-Плејер		2				
	77	ДВД-Плејер		2				
	78	Телевизор са даљинским управљачем у:	25% соба	1		М	/	/
			50% соба	2			М	/
свакој соби			3				М	
79	Упутство за програме и актуелни ТВ програм		1				М	

¹⁶⁸ Централна климатизација или клима уређаји. У објектима који су заштићена културна добра, а не постоји могућност постављања клима уређаја са индивидуалним подешавањем, смештајна јединица има вентилатор.

¹⁶⁹ Уз телефон се налази упутство за коришћење телефона, именик услуга и СОС бројеви телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику

¹⁷⁰ Пријем радио програма може бити организован и путем ТВ пријемника или мотелског централног телекомуникационог система.

	80	Сателитска антена ¹⁷¹		2					М
	81	Кабловски прикључак ¹⁷²		2					М
Сигурносни стандарди у смештајној јединици	82	СОС позив или телефон у купатилу смештајне јединице		-	М	М	М	М	М
	83	Противпожарни план на вратима или у близини врата смештајне јединице		-	М	М	М	М	М
	84	Однос броја смештајних јединица са терасом (балконом) у односу на укупан број смештајних јединица	1:20	1					
			1:10	2					
			1: 5	3					
	85	Најмање 30 % смештајних јединица видно обележених за непушаче		2					

КУПАТИЛО У САСТАВУ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ									
Опремљеност купатила	86	Туш кабина или када са параваном		2					М
	87	Простирка за ноге		1			М	М	
	88	Биде		2					
	89	Адаптер за струју 220/110V		1			М	М	
	90	Козметичко огледало		1					
	91	Сушачи пешкира		2					
	92	Пена за купање или гел за туширање		1			М	М	М
	93	Шампон		1			М	М	М
	94	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)		1 бод за сваки артикул, а највише 3					М
	95	Средство за неутралисање мириса		1			М	М	
	96	Резервни тоалет папир		1					
	97	Хигијенске врећице		1			М	М	
	98	Додатни пешкир		1					М
	99	Дневна промена пешкира на захтев госта		1					
			на захтев госта		1		М	/	/

¹⁷¹ Или кабловски прикључак

¹⁷² Или сателитска антена

	100	Фен за косу	у свакој соби или купатилу	2			М	М
--	-----	-------------	----------------------------	---	--	--	---	---

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ								
Стандардно уређење и типска опрема	101	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/	/
			средњег квалитета	1		М	/	/
			вишег квалитета и комфора	2			М	/
Првокласно уређење и опрема	102	Намештај из мањих серија високог квалитета. Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		3				М

ЧУВАЊЕ ВРЕДНОСТИ (алтернативно)								
	103	Могућност чувања вредности гостију у мотелском сефу		-	М	М	М	
	104	Централни сеф са појединачним касетама за чување вредности гостију за најмање 30% смештајних јединица ¹⁷³		2				М
	105	Појединачни сеф за чување вредности у:	најмање 20% смештајних јединица ¹⁷⁴	2				М
најмање 30% смештајних јединица			3					
свакој смештајној јединици			4					

ПОГОДНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА УМАЊЕНИМ ТЕЛЕСНИМ СПОСОБНОСТИМА¹⁷⁵								
	106	Без препрека	Категорија А ¹⁷⁶	5				
			Категорија Б ¹⁷⁷	6				

¹⁷³ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица

¹⁷⁴ Или централни сеф на рецепцији са појединачним касетама за чување вредности у најмање 30% смештајних јединица

¹⁷⁵ Правила су базирана на споразуму са националним удружењем за заштиту особа са инвалидитетом.

¹⁷⁶ Особе са инвалидитетом које су делимично зависне од моторизованих инвалидских колица или пратиоца.

¹⁷⁷ Особе са отежаним кретањем којима су стално потребна инвалидских колица.

		Категорија Ц ¹⁷⁸	5				
		Категорија Д ¹⁷⁹	5				
		Категорија Е ¹⁸⁰	5				

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ							
	107	Климатизација ¹⁸¹ у заједничким просторијама за госте	2		М	М	М
	108	Интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	2			М	М
	109	Широкопојасни интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	3				
	110	Додатни телевизор са даљинским управљачем у апартману	2				
	111	Ношење пртљага гостију	2				М
	112	Апарат за чишћење обуће у пријемном холу или у оквиру смештајног дела објекта				М	М
	113	Чишћење обуће гостију	3				М
	114	Продавница мешовите робе у близини мотела (до 1 км)	2		М	М	М
	115	Туш кабина за госте који не користе услуге смештаја	2 бода за сваку туш кабину а највише 10			М	М
	116	Дневне новине и часописи на захтев госта	1				М
	117	Просторија у мотелу опремљена ТВ-ом са даљинским управљачем	-	М	М	М	М
	118	Додатни угоститељски садржаји (национални ресторан, специјализовани ресторан, пицерија, посластичарница, снек бар, пивница, интернет кафе и сл.)	2 бода за сваки садржај, а највише 6				
	119	Башта или тераса	2				

¹⁷⁸ Особе са делимично или потпуно оштећеним видом.

¹⁷⁹ Особе са делимично или потпуно оштећеним слухом.

¹⁸⁰ Испуњава услове Б, Ц, и Д.

¹⁸¹ Централна климатизација или појединачни клима уређаји

			бода за сваки садржај, а највише 6				
	120	Сала за састанке (пословни салон)		3			М
	121	Туристичка агенција		3			
	122	Банка		3			
	123	Пошта		3			
	124	Игралиште за децу ¹⁸²		3			
	125	Фитнес просторија са најмање четири различите справе		4			
	126	Соларијум		3			
	127	Масажа		2			
	128	Фризерски салон		3			
	129	Базен за пливање	отворен	8			
			затворен	10			
	130	Бензинска пумпа	на удаљености до 2 км од мотела	-	М	М	
			уз мотел	5			М
	131	Сервис за прање возила	на удаљености до 5 км од мотела	2		М	М
			уз мотел	5			
	132	Сервис за поправку моторних возила	на удаљености до 5 км од мотела	-	М	М	
			уз мотел	5			М
	133	Могућност смештаја кућних љубимаца		3			
	134	Систематично анкетирање гостију ¹⁸³		2			
	135	Систематично управљање жалбама ¹⁸⁴		2			
	136	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1			
			одличан	2			
	137	Положај објекта на локацији	добар	1			
			одличан	2			

¹⁸² Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја.

¹⁸³ Активно и систематично прање мишљења гостију у вези са квалитетом услуга подразумева анализу недостатака и унапређење услуга

¹⁸⁴ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

Обавезе по основу изборних елемената			Минимални број бодова			
Мотел			30	50	70	90

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ ТУРИСТИЧКОГ НАСЕЉА¹⁸⁵
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ¹⁸⁶ знак „М” ¹⁸⁷ знак „/” ¹⁸⁸				
				1*	2*	3*	4*	5*
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ								
Хортикултурно уређење	1	Уређене и одржаване зелене парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	М	М
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	/	/
			добар изглед	1		М	/	/
			изглед вишег квалитета	2			М	/
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				М	/

¹⁸⁵ Туристичко насеље (у даљем тексту ТН) је угоститељски објекат представљен скупом грађевински издвојених објеката за смештај и исхрану минималног капацитета од 25 смештајних јединица.

У саставу туристичког насеља се налази више одвојених функционално и грађевински повезаних целина.

Туристичко насеље, поред смештајних јединица мора да има централну рецепцију, угоститељске, спортско-рекреативне, забавне и друге објекте и садржаје који су прилагођени условима дестинације.

Туристичким насељем као целином управља угоститељ.

У оквиру туристичког насеља у самосталним пословним објектима и просторијама могу да послују и други привредни субјекти и физичка лица, која обављају разне врсте делатности (угоститељске, туристичке, трговачке, занатске), уз обавезну сагласност угоститеља који управља туристичким насељем.

Туристичко насеље које у свом саставу има преко 80% смештајних јединица врсте апартман може да носи назив „апартманско насеље“.

¹⁸⁶ Категорије изражене бројем звездица

¹⁸⁷ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

¹⁸⁸ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

Ексклузиван изглед	4	Материјали коришћени у обради површина највишег квалитета, општи утисак одаје ексклузивност	4						М
Спољни изглед објеката и организација ТН	5	Усклађено са амбијенталним окружењем и грађевинским наслеђем поднебља	2				М	М	М

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ¹⁸⁹

	6	Однос броја паркинг места уз ТН и броја смештајних јединица	1:5	1		М	/	/	/	
			1:4	2			М	/	/	
			1:3	3				М	/	
			1:2	4					М	
			1:1	5						
	7	Однос броја паркинг места у оквиру ТН и броја смештајних јединица ¹⁹⁰	1:5	4				М	/	
			1:4	5					М	
	8	Паркинг место уз објекат за смештај			6					
	9	Однос броја наткривених паркинг места и броја паркинг места уз ТН	1:2	2				М	М	
			1:1	3						
	10	Однос броја наткривених паркинг места и броја паркинг места у оквиру ТН ¹⁹¹	1:2	3					М	
			1:2	4						
11	Однос броја гаражних места и броја смештајних јединица 1:5	у близини ТН		3						
		уз ТН		4						
12	Услужна служба паркирања са обезбеђеним чувањем возила			2					М	

УЛАЗИ

¹⁸⁹ Обавеза постојања паркинга и гаража не односи се на објекте лоциране на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

¹⁹⁰ Односи се на ТН у које је дозвољен улаз моторним возилом

¹⁹¹ Односи се на ТН у које је дозвољен улаз моторним возилом

	13	Улаз у ТН одвојен за возила и пешаке ¹⁹²		1				М	М	М
	14	Физичка препрека (рампа) на улазу за возила ¹⁹³		1					М	М
	15	На улазу у ТН видно истакнуте ознаке за комуникације, објекте и садржаје у ТН (улаз, рецепција, смештајне јединице, ресторан, спортски терени и објекти, продавница и сл.)		-	М	М	М	М	М	М
	16	На улазу у ТН видно истакнут оријентациони план туристичког насеља осветљен ноћу, са уцртаним интерним комуникацијама, објектима и осталим садржајима		-	М	М	М	М	М	М

ИНТЕРНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ¹⁹⁴

	17	Ширина интерне комуникације за приступ возилима до објеката ТН	Једносмерне	2,5 м	-	М	М	/	/	/
				3,0 м	1			М	М	М
			Двосмерне	6,0 м	2					
	18	Наткривен приступ ¹⁹⁵ за возила испред улаза у пријемни хол ТН			2					М

ПРИЈЕМ ГОСТИЈУ

Пријемни хол	19	Главни улаз за госте одвојен од улаза за робу и особље		1		М	М	М	М
	20	Наткривен главни улаз за госте или улаз са		1				М	М

¹⁹² Односи се на ТН у које је дозвољен улаз моторним возилом

¹⁹³ Односи се на ТН у које је дозвољен улаз моторним возилом

¹⁹⁴ Ширина интерне комуникације и обавеза наткривеног приступа за возила испред улаза у пријемни хол односи се на ТН у које је дозвољен приступ возилима

¹⁹⁵ Обавеза наткривеног приступа за возила испред улаза у пријемни хол не односи се на објекте лоциране на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

		ветробраном у пријемни хол							
	21	Гарнитура за седење	1		М	М	М	М	
	22	Оријентациони план ТН са уцртаним интерним комуникацијама, објектима и осталим садржајима	1			М	М	М	
	23	Видно истакнуте информације о садржајима и услугама које се нуде госту са истакнутим радним временом служби у ТН и у околини, ред вожње јавних средстава превоза исписане на српском и најмање једном страном језику,	-	М	М	М	М	М	
	24	Услуга пића у пријемном холу - лобију	2						
	25	Просторија за привремено одлагање пртљага	2				М	М	
	26	Кишобран на рецепцији	1						
Рецепција	27	Део простора пријемног хола (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)	-	М	М				
	28	Одвојен, независан простор рецепције са рецепцијским пултом	1			М	М	М	
	29	Компјутеризовано рецепцијско пословање	2		М	М	М	М	
Услуге рецепције	30	Рецепција ради	12 сати	-	М	М	/	/	/
			18 сати	1			М	М	/
			24 сата	2					М
	31	Особље у смени говори	један страни језик	-	М	М	/	/	/
			два страна језика	1			М	М	/
			више од два страна језика	2					М
	32	Факс на располагању гостима	1		М	М	М	М	
	33	Фотокопир апарат или скенер на располагању гостима	1			М	М	М	
	34	Прихватање кредитних картица	1		М	М	М	М	
	35	Могућност замене стране валуте ¹⁹⁶	3					М	
36	Могућност резервације путем електронских резервационих система ¹⁹⁷	3							

¹⁹⁶ Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

¹⁹⁷ Једноставан е-mail контакт није довољан.

ЛИФТ¹⁹⁸									
	37	Лифт за госте ¹⁹⁹ за:	5 нивоа ²⁰⁰ и више	-	М	М	/	/	/
			4 нивоа	1			М	/	/
			3 нивоа	2				М	М
			2 нивоа	3					
	38	Додатни лифт за госте изнад минимума		5					
	39	Лифт за особље или теретни лифт за више од 3 нивоа		4				М	М
РЕСТОРАН САЛА²⁰¹									
	40	Време услуживања оброка ²⁰²	2 сата	-	М	М	/	/	/
			3 сата	1			М	М	М
			на захтев госта	2				М	М
Услуживање доручка	41	Проширени доручак ²⁰³		-	М	М	/	/	/
	42	Шведски сто ²⁰⁴		1			М	/	/
	43	Најмање два мени-а по избору		-	М	М			
	44	Најмање три мени-а по избору и јела по поручбини		1			М	М	М
	45	Понуда јела припремљених по посебним стандардима (интернационални, верски, дијетални, вегетеријански)		2					М

¹⁹⁸ Код ТН које послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за лифтове.

¹⁹⁹ Најмање један лифт, а за ТН капацитета више од 50 смештајних јединица најмање два лифта за госте.

²⁰⁰ Лифт за госте има станицу на сваком нивоу који користе гости. Под нивоом се подразумевају: подрум, сутерен, приземље, полуспрат, спрат и поткровље-мансарда. Међуспрат (мезанин) се не узима у обзир. Уколико техничке могућности не дозвољавају (премала светла висина просторије у којој би требала да буде станица лифта), не узима се у обзир ни поткровље (мансарда). Ако се подрум састоји од више нивоа, узимају се у обзир сви нивои које користе гости. Два полуспрата сматрају се једним спратом (нивоом). На сваком другом полуспрату је неопходна станица лифта.

²⁰¹ Обавеза постојања ресторан сале односи се на ТН у којима уз услуге смештаја, угоститељ пружа и услуге исхране и пића

²⁰² За ТН у којима се пружају само услуге доручка: време услуживања доручка

²⁰³ Избор млечних и сухомеснатих производа и јела од јаја, житарица, напитака (кафа, чај и сл.), воћни сок, воће или воћна салата. Доручак послужује конобар.

²⁰⁴ Самопослуживање са најмање истим избором производа као и проширени доручак.

		и др.)							
Услуживање пића	46	Понуда пића у ресторан сали	16 сати	-	М	М	М	М	М
			24 сата	1					
	47	Аперитив бар ²⁰⁵ : радно време	12 сати	1			М	/	/
			16 сати	2				М	М
			24 сата	3					

СМЕШТАЈНА ЈЕДИНИЦА²⁰⁶									
Минимална површина²⁰⁷	48	собе ²⁰⁸	једнокреветне	-	10 м ²	12 м ²	14 м ²	16 м ²	18 м ²
			двокреветне	-	14 м ²	16 м ²	18 м ²	20 м ²	22 м ²
	49	породичне собе ²⁰⁹		-	18 м ²	20 м ²	22 м ²	24 м ²	26 м ²
	50	апартмана ²¹⁰ типа	„studio“ ²¹¹	-	18 м ²	20 м ²	22 м ²	24 м ²	26 м ²
			апартман без кухиње ²¹²	-	18 м ²	20 м ²	22 м ²	24 м ²	26 м ²

²⁰⁵ Аперитив бар је издвојен од ресторана сале. ТН у којем се пружају само услуге доручка може да користи просторију за услуживање доручка за пружање услуга пића.

²⁰⁶ У ТН постојање смештајне јединице "породична соба" и "апартман" није обавеза. Уколико ТН носи назив „апартманско насеље“, постојање смештајне јединице „соба“ и „породична соба“ није обавеза.

²⁰⁷ Минимална површина смештајне јединице обухвата површине свих просторија у оквиру смештајне јединице. Најмање 80% од укупног броја соба има минималну површину за одређену категорију. 20% соба може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим собе у хотелу са једном звездицом), о чему гост мора да буде обавештен. Код ТН које послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за минималне површине смештајних јединица.

²⁰⁸ Соба: спаваћа соба са или без предсобља (предпростора) и купатило.

²⁰⁹ Породична соба: две спаваће собе са или без предсобља (предпростора) и купатило (купатила).

²¹⁰ Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизором, телефоном и бешумним мини баром. Апартман типа „студио“ као и апартман са кухињом не морају да имају бешумни мини бар.

²¹¹ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

²¹² Апартман без кухиње: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба) и купатило (купатила). За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5 м².

			апартман са кухињом ²¹³	-	21 m ²	23 m ²	25 m ²	27 m ²	29 m ²
Опремљеност смештајне јединице	51	Кревет минималних димензија 100x200цм или француски кревет минималних димензија 140x200цм за једну особу		1				М	М
	52	Француски кревет ²¹⁴ минималних димензија 180x200цм за две особе ²¹⁵		1				М	М
	53	Кревет минималних димензија 100x240 цм за једну особу или додатак за продужење кревета на захтев госта за 5% укупног броја кревета		1					М
	54	Хигијенски уметак за заштиту мадраца		1			М	М	М
	55	Дечји кревет на захтев госта		2			М	М	М
	56	Додатни јастук на захтев госта		1		М	М	М	М
	57	Два јастука за сваки кревет односно госта		2					М
	58	Избор јастука од различитих материјала		3					М
	59	Додатни покривач на захтев госта		-	М	М	М	М	М
	60	Прекривач за сваки кревет		1			М	М	М
	61	Услуге буђења		1				М	М
	62	Будилник у свим смештајним јединицама		1					
	63	Додатно поспремање смештајне јединице увече		1					М
	64	Промена постељине на захтев госта		1				М	М
	65	Чивилук за гардеробу		1				М	М
	66	Сталак за кофере		1			М	М	М
	67	Гарнитура за седење у соби		2				М	М
	68	Број слободних утикача у смештајној јединици	један	-	М	М	М	/	/
			два	1				М	М
69	Најмање један слободан утикач са сталним напајањем који није повезан са електричним системом у смештајној јединици ²¹⁶		1					М	

²¹³ Апартман са кухињом: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба), просторија или део просторије у оквиру дневног боравка за припремање хране и ручавање и купатило (купатила). Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

²¹⁴ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

²¹⁵ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

70	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљење у смештајној јединици	2						М
71	Додатно осветљење над собним столом	1					М	М
72	Огледало за целу фигуру	1				М	М	М
73	Декорација зидова	1		М	М	М	М	М
74	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	М	М	М
75	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту ²¹⁷	1		М	М	М	М	М
76	Проспект ТН	1				М	М	М
77	Информације о туристичким садржајима региона	1						М
78	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику	1				М	М	М
79	Прибор за писање	на захтев госта	1		М	М	/	/
		у свакој смештајној јединици	2				М	М
80	Прибор за шивење	на захтев госта	1		М	М	/	/
		у свакој смештајној јединици	2				М	М
81	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1		М	М	/	/
		у свакој смештајној јединици	2				М	М
82	Дневне новине на захтев госта	1						М
83	Часописи на захтев госта	2						М
84	Опрема за пеглање	2						
85	Врећа за веш	1					М	М
86	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором	2						
87	Бешумни минибар у:	50% соба	2			М	/	/
		свакој соби	3				М	М
88	Врата са звучном	50% смештајних јединица	3					

²¹⁶ Ако се исти активира картицом

²¹⁷ Обавештења се односе на радно време служби у ТН, ценовник услуга и сл.

		изолацијом или дупла врата у :	свакој смештајној јединици	4						
	89	Шпијунка		2						
	90	Додатна опрема за закључавање врата		2						
	91	Прозори са звучном изолацијом у:	50% смештајних јединица	3						
			свакој смештајној јединици	4						
Климатизација ²¹⁸	92	Климатизација са могућношћу индивидуалног подешавања у:	25% смештајних јединица	1		М	/	/	/	
			50% смештајних јединица	2			М	М	/	
			свакој смештајној јединици	3						М
Телекомуникације у смештајној јединици	93	Телефон ²¹⁹	у соби	-		М	М	/	/	
			са могућношћу успостављања директних телефонских веза из сваке смештајне јединице	1			М	М	М	
	94	Пристап интернету		2				М	М	
	95	Рачунар	на захтев госта	3						М
у свакој смештајној јединици			4							
Аудио и видео систем у смештајној јединици	96	Радио ²²⁰		1				М	М	
	97	ЦД-Плејер		2					М	
	98	ДВД-Плејер		2					М	
	99	Телевизор са даљинским управљачем у:	25% соба	1			М	/	/	/
			50% соба	2				М	/	/
			свакој соби	3					М	М
	100	Упутство за програме и актуелни ТВ програм		1					М	М
	101	Сателитска антена ²²¹		2					М	М
	102	Кабловска антена ²²²		2					М	М
103	Плаћени канали уз могућност блокирања канала са ценовником услуга		2							

²¹⁸ Централна климатизација или клима уређаји. У објектима који су заштићена културна добра, а не постоји могућност постављања клима уређаја са индивидуалним подешавањем, смештајна јединица има вентилатор.

²¹⁹ Уз телефон се налази упутство за коришћење телефона, именик услуга и СОС бројеви телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику

²²⁰ Пријем радио програма може бити организован и путем ТВ пријемника или централног телекомуникационог система у ТН.

²²¹ Или кабловска антена

²²² Или сателитска антена

Сигурносни стандарди у смештајној јединици	104	СОС позив или телефон у купатилу смештајне јединице		-	М	М	М	М	М
	105	Противпожарни план на вратима или у близини врата смештајне јединице		-	М	М	М	М	М
	106	Однос броја смештајних јединица са терасом (балконом) у односу на укупан број смештајних јединица	1:20	1					
			1:10	2					
			1: 5	3					
	107	Најмање 30 % смештајних јединица видно обележених за непушаче		2					

КУПАТИЛО У САСТАВУ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ

	108	Најмање 30% смештајних јединица опремљено одвојеним тоалетом		3						
Опремљеност купатила	109	Туш кабина или када са параваном		2				М	М	
	110	Простирка за ноге					М	М	М	
	111	Биде		2						
	112	Адаптер за струју 220/110V		1				М	М	
	113	Козметичко огледало		1					М	
	114	Сушачи пешкира		2						
	115	Пена за купање или гел за туширање		1			М	М	М	М
	116	Шампон		1			М	М	М	М
	117	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)		1 бод за сваки артикул, а највише 3					М	М
	118	Средство за неутралисање мириса		1				М	М	М
	119	Резервни тоалет папир		1					М	М
	120	Хигијенске врећице		1				М	М	М
	121	Додатни пешкир		1					М	М
	122	Дневна промена пешкира на захтев госта		1						М
123	Баде мантил	на захтев госта	2					М	/	
		у свакој смештајној јединици	3						М	
124	Папуче	на захтев госта	2					М	/	

			у свакој смештајној јединици	3					М
	125	Фен за косу	на захтев госта	1		М	/	/	/
			у свакој соби или купатилу	2			М	М	М
	126	Вага		1					
	127	Столица у купатилу		2					
	128	Радио озвучење у купатилу		2					

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ

Стандардно уређење и типска опрема	129	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/	/	/
			средњег квалитета	1		М	/	/	/
			вишег квалитета и комфора	2			М	/	/
Првокласно уређење и опрема	130	Намештај из мањих серија високог квалитета. Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		3				М	/
Ексклузивно уређење и опрема	131	Намештај јединственог дизајна (стилски или модеран) највишег квалитета (луксузан) и комфора. Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.		4					М

ЧУВАЊЕ ВРЕДНОСТИ (алтернативно)

	132	Могућност чувања вредности гостију у рецепцијском сефу		1		М			
	133	Централни сеф са појединачним касетама за чување вредности гостију за најмање 30% смештајних јединица ²²³		2			М	М	М
	134	Појединачни сеф за чување вредности у:	најмање 20% смештајних јединица ²²⁴	2			М	/	/
			најмање 30% смештајних јединица ²²⁵	3				М	/
			свакој смештајној јединици	4					

²²³ Или појединачни сеф за чување вредности у смештајној јединици

²²⁴ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица

²²⁵ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 30% смештајних јединица

ПОГОДНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА УМАЊЕНИМ ТЕЛЕСНИМ СПОСОБНОСТИМА ²²⁶								
	135	Без препрека	Категорија А ²²⁷	5				
			Категорија Б ²²⁸	6				
			Категорија Ц ²²⁹	5				
			Категорија Д ²³⁰	5				
			Категорија Е ²³¹	5				

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ								
	136	Климатизација у заједничким просторијама за госте	2			М	М	М
	137	Интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	2			М	М	М
	138	Широкопојасни интернет у најмање једној приступној тачки у објекту у оквиру јавних просторија	3					
	139	Додатни телевизор са даљинским управљачем у апартману	2					
	140	Вратар	2					М
	141	Домаћин ТН	3					М
	142	Ношење пртљага госта	2			М	М	М
	143	Апарат за чишћење обуће у пријемном холу или у оквиру смештајног дела објекта	2			М	М	М
	144	Чишћење обуће гостију	3					М
	145	Прање и пеглање рубља гостију	3				М	М
	146	Хемијско чишћење	3					М
	147	Услуге шивења	2					
	148	Превоз гостију	3					
	149	Продаја карата или билетарница на рецепцији (за позориште, концерте, јавни превоз, итд)	2					
	150	Просторија у хотелу опремљен ТВ-ом са даљинским управљачем	-	М	М	М	М	М

²²⁶ Правила су базирана на споразуму са националним удружењем за заштиту особа са инвалидитетом.

²²⁷ Особе са инвалидитетом које су делимично зависне од моторизованих инвалидских колица или пратиоца.

²²⁸ Особе са отежаним кретањем којима су стално потребна инвалидских колица.

²²⁹ Особе са делимично или потпуно оштећеним видом.

²³⁰ Особе са делимично или потпуно оштећеним слухом.

²³¹ Испуњава услове Б, Ц, и Д.

151	Додатни угоститељски садржаји (национални ресторан, специјализовани ресторан, пицерија, посластичарница, снек бар, пивница, интернет кафе и сл.)	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
152	Башта или тераса	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
153	Сала за састанке (пословни салон)	3					
154	Просторија за банкет	3					
155	Сала за конференције	5					
156	Анимација и забава (дискотека, ноћни клуб, казино и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 6					
157	Бутици и трговине	2 бода за сваки садржај, а највише 6					
158	Библиотека (издвојена просторија)	3					
159	Туристичка агенција	3					
160	Банка	3					
161	Пошта	3					
162	Просторија за игру деце	3					
163	Игралиште за децу ²³²	3					
164	Обезбеђено професионално особље за чување деце	2					
165	Аниматор	2					
166	Обезбеђене лекарске услуге	2					
167	Спортско-- рекреативни садржаји (билијар, стони тенис, куглана,...)	2 бод за сваки садржај, а највише 6					

²³² Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја.

	168	Капацитети за спорт и рекреацију ²³³ (терени, спортске сале и сл.)		3 бода за сваки садржај, а највише 9					
	169	Фитнес просторија са најмање четири различите справе		4					
	170	Соларијум		3					
	171	Масажа		2					
	172	Базен за масажу (њакузи)		3					
	173	Парно купатило		4					
	174	Сауна		4					
	175	Козметички салон		3					
	176	Фризерски салон		3					
	177	Одељење за водену терапију		5					
	178	Базен за пливање	отворен	8					
			затворен	10					
	179	Базен за пливање за децу	отворен	4					
			затворен	6					
	180	Изнајмљивање спортске опреме (нпр. ски опрема, бицикл, кајак и др.)		2					
	181	Уређена плажа или травњак (парк) за госте ТН		3					
	182	Могућност смештаја кућних љубимаца		3					
	183	Могућност приступа за аутобус до улаза у ТН		2					
	184	Могућност приступа за аутобус у ТН		3					
	185	Систематично анкетање гостију ²³⁴		2					
	186	Систематично управљање жалбама ²³⁵		2					
	187	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1					
			одличан	2					
	188	Положај објекта на локацији		1					

²³³ Разноврсност спортских и рекреационих капацитета и услуга зависи од локације ТН и претежне врсте спорта (тениски, голф, мини голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бицикличке стазе итд.).

²³⁴ Активно и систематично праћење мишљења гостију у вези са квалитетом услуга подразумева анализу недостотатака и унапређење услуга

²³⁵ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

		одличан	2					
		ексклузиван	3					

Обавезе по основу изборних елемената			Минимални број бодова				
Туристичко насеље			30	50	70	90	110

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ КАМПА²³⁶
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе				Обавезни елементи по категоријама ²³⁷ знак „М” ²³⁸ знак „/” ²³⁹			
			1*	2*	3*	4*	1*	2*	3*	4*
ПАРКИНГ										
	1	Однос броја паркинг места уз камп и броја камп парцела ²⁴⁰	1:4		М	/	/	/		
			1:3	1		М	/	/		
			1:2	2			М	/		
			1:1	3					М	
	2	Однос броја паркинг места у оквиру кампа и броја камп парцела	1:5	4					М	
			1:4	5						
	3	Једно паркинг место уз камп место за 1/10 броја камп парцела		6						
	4	Однос броја наткривених паркинг места и броја паркинг места уз камп	1:2	2					М	
			1:1	3						
	5	Однос броја наткривених паркинг места и	1:2	3						

²³⁶ Камп је угоститељски објекат за смештај на отвореном простору, функционално организован, ограђен и обезбеђен, у којем се пружају услуге привременог постављања и коришћења покретне опреме за камповање потребне за боравак гостију на отвореном простору, услуге смештаја у стационарном објекту за смештај, као и услуге паркирања моторних возила гостију, са најмање 15 камп парцела.

У кампу се обезбеђује и коришћење заједничких уређаја, опреме и објеката потребних за боравак гостију у кампу.

²³⁷ Категорије изражене бројем звездица

²³⁸ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

²³⁹ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

²⁴⁰ Камп парцела је простор за камповање, означен бројем или другом ознаком, са уређеним границама (омеђен зеленилом), минималне површина 50 м², односно најмање 5м ширине.

		броја паркинг места у оквиру кампа	1:1	4				
--	--	------------------------------------	-----	---	--	--	--	--

УЛАЗИ								
	6	Улаз у камп одвојен за возила и пешаке	1			М	М	
	7	Физичка препрека (рампа) на улазу за возила	1					М
	8	Прилагођен приступ за особе са умањеним телесним способностима кампу и камп парцели	2			М	М	
	9	На улазу у камп видно истакнуте ознаке за комуникације, објекте и садржаје у кампу (улаз, рецепција, камп парцеле, тоалете, ресторан, спортск-рекреативни и забавни садржаји, малопродајни објекти, и сл.)	-	М	М	М	М	

ПРИЈЕМ ГОСТИЈУ								
Рецепција	10	Просторија за пријем гостију (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		1		М	/	/
	11	Просторија за пријем гостију опремљена гарнитуром за седење (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		2			М	/
	12	Просторија за пријем гостију опремљена рецепцијским пултом и гарнитуром за седење		3				М
	13	Видно истакнуте информације о садржајима и услугама које се нуде госту у кампу и у околини исписане на српском и најмање једном страном језику		-	М	М	М	М
	14	Информације о туристичким садржајима региона		1				
Услуге рецепције	15	Рецепција ради	12 сати	-	М	М	/	/
			18 сати	1			М	/
			24 сата	2				М
	16	Особље говори	један страни језик	-	М	М	/	/
			два страна језика	1			М	М
17	ПТТ услуге (поштанско сандуче и сл.)		1				М	

	18	Факс на располагању гостима	1				М
	19	Услуге примања и слања електронске поште	1				
	20	Услуге интернета	2				М
	21	Могућност коришћења рецепцијског сефа за чување вредности гостију	1				М
	22	Прихватање кредитних картица	1			М	М
	23	Могућност замене стране валуте ²⁴¹	3				
	24	Могућност резервације путем електронских резервационих система ²⁴²	3				

КАМП ПАРЦЕЛА								
	25	Минимална површина ²⁴³		-	50 м ²	60 м ²	65 м ²	70 м ²
	26	Однос броја камп кућица (бунгалова) у односу на број камп парцела		1:20	1			
				1:10	2			

СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ									
	27	Могућност прикључка на струју за:		30% камп парцела	-	М	/	/	/
				50% камп парцела	1		М	/	/
				75% камп парцела	2			М	/
				свака камп парцела	3				М

²⁴¹ Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

²⁴² Једноставан е-mail контакт није довољан.

²⁴³ Најмање 80% од укупног броја камп парцела има минималну површину за одређену категорију. 20% камп парцела може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим камп парцела у кампу са једном звездicom), о чему гост мора да буде обавештен.

СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ ЗА ПИЋЕ И ЗА ОДРЖАВАЊЕ ХИГИЈЕНЕ ²⁴⁴								
Снабдевање водом за пиће и за одржавање хигијене на отвореном простору	28	Једна пумпа или чесма ²⁴⁵ за воду за пиће на:	40 камп парцела	-	М	М	/	/
			20 камп парцела	1			М	М
	29	Једна славина над умиваоником ²⁴⁶ на:	20 камп парцела	-	М	/	/	/
			15 камп парцела	1		М	/	/
			10 камп парцела	2			М	/
			5 камп парцела	3				М
	30	Сви умиваоници наткривени		4				М
	31	Један туш ²⁴⁷ на:	75 камп парцела	-	М	/	/	/
			50 камп парцела	1		М	/	/
			30 камп парцела	2			М	/
			20 камп парцела	3				М
	32	Једна славина над праоником за ноге ²⁴⁸ на:	40 камп парцела	1			М	/
20 камп парцела			2				М	
Тоалети за жене и тоалети за мушкарце	33	По једна славина над умиваоником са топлом водом ²⁴⁹ у тоалету за жене и у тоалету за мушкарце на:	50 камп парцела	-	М	/	/	/
			40 камп парцела	1		М	/	/
			30 камп парцела	2			М	/
			20 камп парцела	3				М
	34	Једна утичница за електричне апарате (са знаком напона струје) уз умиваоник на:	50 камп парцела	-	М	/	/	/
			40 камп парцела	1		М	/	/
			30 камп парцела	2			М	/
			20 камп парцела	3				М
	35	По једна WC кабина ²⁵⁰ у тоалету за жене и у тоалету за мушкарце на:	30 камп парцела	-	М	/	/	/
			20 камп парцела	1		М	/	/
			15 камп парцела	2			М	/
			10 камп парцела	3				М

²⁴⁴ Простор око чесме за воду за пиће, умиваоника, тушева и праоника за ноге је поплочан.

²⁴⁵ Чесме су равномерно распоређене по кампу. Број чесама за воду за пиће се односи на камп парцеле које немају могућност прикључка на водовод.

²⁴⁶ Умиваоник је корито са једном или више славина. Број славина над умиваоницима се односи на камп парцеле које немају могућност прикључка на водовод.

²⁴⁷ Не односи се на камп кућице (бунгалове) у кампу које имају сопствено купатило

²⁴⁸ Праоник за ноге је корито са једном или више славина. Број славина над праоником за ноге се односи на камп парцеле које немају могућност прикључка на водовод.

²⁴⁹ Односи се на камп парцеле које немају могућност прикључка на водовод.

²⁵⁰ Односи се на камп парцеле које немају могућност коришћења сопственог тоалета

	36	Један писоар ²⁵¹ у тоалету за мушкарце на:	100 камп парцела	-	М	М	/	/
			50 камп парцела	1			М	/
			40 камп парцела	2				М
	37	По једна туш кабина са топлом водом ²⁵² у тоалету за жене и у тоалету за мушкарце на:	50 камп парцела	-	М	/	/	/
			40 камп парцела	1		М	/	/
			30 камп парцела	2			М	/
			20 камп парцела	3				М
Тоалети за бебе и децу ²⁵³	38	Један умиваоник, једна WC шоља за децу прикладне висине и величине, место за туширање деце и простор за пресвлачење беба на:	500 камп парцела	1				
			400 камп парцела	2			М	/
			300 камп парцела	3				М
Тоалети за особе са умањеним телесним способностима ²⁵⁴	39	Један умиваоник, једна WC кабина и једна туш кабина на	200 камп парцела	1			М	/
			100 камп парцела	2				М

ПРАОНИЦИ ЗА ПОСУЂЕ ²⁵⁵								
	40	Једна славина над праоником за посуђе на:	25 камп парцела	-	М	/	/	/
			20 камп парцела	1		М	/	/
			15 камп парцела	2			М	/
			10 камп парцела	3				М
	41	Једна славина над праоником за посуђе са топлом водом на:	75 камп парцела	-	М	/	/	/
			50 камп парцела	1		М	/	/
			30 камп парцела	2			М	/

²⁵¹ Број писоара се односи на на камп парцеле које немају могућност коришћења сопственог тоалета.

²⁵² Не односи се на камп кућице (бунгалове) у кампу које имају сопствено купатило

²⁵³ Не односи се на камп кућице (бунгалове) у кампу које имају сопствено купатило

²⁵⁴ Не односи се на камп кућице (бунгалове) у кампу које имају сопствено купатило.

²⁵⁵ Праоник за посуђе је корито са једном или више славина. Број славина над праоником за посуђе се односи на камп парцеле које немају могућност прикључка на водовод. Простор око праоника за посуђе је поплочан.

			20 камп парцела	3				М
	42	Сви праоници за посуђе наткривени		4				М

ПРОСТОР ЗА ЧУВАЊЕ, ПРИПРЕМАЊЕ И КОНЗУМИРАЊЕ ХРАНЕ									
	43	Један расхладни уређај ²⁵⁶ на:		75 камп парцела	-	М	М	/	/
				50 камп парцела	1			М	М
	44	Наткривен простор ²⁵⁷ за:	припремање хране опремљен столовима за припрему хране и посудама за отпатке са поклопцем		1		М	/	/
			припремање и конзумирање хране опремљен столовима за припрему хране, столицама или клупама уз сто за конзумирање хране и посудама за отпатке са поклопцем		2			М	М
	45	Један шпорет или решо ²⁵⁸ на:		40 камп парцела	1			М	/
20 камп парцела				2				М	

ПРАЊЕ И ПЕГЛАЊЕ РУБЉА И ОДЕЋЕ ГОСТИЈУ									
Праоници за рубље ²⁵⁹	46	Једна славина над праоником за рубље на:		50 камп парцела	-	М	/	/	/
				40 камп парцела	1		М	/	/
				30 камп парцела	2			М	/
				20 камп парцела	3				М
	47	Једна славина над праоником		100 камп парцела	-	М	/	/	/

²⁵⁶ Фрижидери, односно расхладне коморе са одељцима или касетама за чување намирница и пића. Број расхладних уређаја се не односи на камп кућице (бунгалове) које имају "чајну кухињу" опремљену фрижидером.

²⁵⁷ Не односи се на кућице (бунгалове) које имају "чајну кухињу". Простор за припремање хране не подразумева роштиљ, огњиште и сл.

²⁵⁸ Не односи се на кућице (бунгалове) које имају "чајну кухињу".

²⁵⁹ Праоник за рубље је корито са једном или више славина. Број славина над праоником за рубље се не односи на камп кућице (бунгалове) које имају сопствено купатило. Простор око праоника за рубље је поплочан

		за рубље са топлом водом на:		75 камп парцела	1		М	/	/
				50 камп парцела	2			М	/
				25 камп парцела	3				М
	48	Сви праоници за рубље наткривени			4				М
Машина за прање рубља	49	Једна машина за прање рубља на:		200 камп парцела	-	М	/	/	/
				150 камп парцела	1		М	/	/
				100 камп парцела	2			М	/
				75 камп парцела	3				М
Опрема за пеглање рубља гостију	50	Пегла	на захтев госта	1		М	/	/	
			уз сто (даску) за пеглање у наткривеном простору	2			М	М	
	51	Услуге прања и пеглања рубља гостију			3				

ПРАЖЊЕЊЕ ПРЕНОСИВИХ ХЕМИЈСКИХ ТОАЛЕТА										
Кабина за прање преносивих хемијских тоалета²⁶⁰	52	са септичком јамом на испирање преко славине с хладном водом и продужним флексибилним цревом за испирање на:			75 камп парцела	-	М	/	/	/
					50 камп парцела	1		М	/	/
		са самочистећом септичком јамом на:			75 камп парцела	2			М	/

²⁶⁰ У кабини за прање преносивих хемијских тоалета налази се септичка јама која може бити самочистећа, (повезана са канализационим системом или црпном јамом) или је на испирање преко славине с хладном водом и продужним флексибилним цревом за испирање. Цео систем је у облику веће WC шоље или трокадера са покретном заштитном решетком.

			50 камп парцела	3					М
--	--	--	-----------------	---	--	--	--	--	---

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА

Интерне комуникације	53	Једносмерне интерне комуникације за приступ возилима до камп парцеле ширине најмање	2,5 м	-	М	М	/	/
			3,0 м	1			М	М
Хортикултурно уређење	54	Уређене и одржаване зелене и парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала		1		М	М	М

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ

	55	Један противпожарни апарат на сваких 50 камп парцела постављени на видљивом и лако приступачном месту са видно истакнутим упутством за руковање на српском и најмање једном страном језику и план евакуације	-	М	М	М	М
	56	Разгласни уређаји за давање обавештења гостима	1				М
	57	Опрема за спасавање у кампу лоцираном уз водене површине са видно истакнутим упутством за пружање помоћи на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	М
	58	Дежурни спасилац у кампу лоцираном уз водене површине	-	М	М	М	М
	59	Могућност пуњења плинских боца	1		М	М	М
	60	Заједнички простор за боравак	1			М	М
	61	Наткривен заједнички простор или просторија за боравак опремљена ТВ-ом са даљинским управљачем	2				М
	62	Могућност изнајмљивања камп опреме (шатори, столови, столице, лежальке, сунцобрани)	2			М	М
	63	Могућност изнајмљивања спортске опреме и реквизита	2			М	М
	64	Обезбеђене услуге одржавања и поправке	2				М

		(сервисирања) спортске и камп опреме					
65	Малопродајни објекат		-	М	М	М	М
66	Отворени тржни центар		1				
67	Угоститељски објекат (национални ресторан, специјализовани ресторан, пицерија, посластичарница, снек бар, пивница и сл.)		2 бода за сваки садржај, а највише 6		М	М	М
68	Игралиште за децу ²⁶¹ у издвојеном делу кампа		3				М
69	Капацитети за спорт и рекреацију ²⁶² (терени, спортске сале и сл.)		3 бода за сваки садржај, а највише 9				
70	Спортско-- рекреативни садржаји (билијар, стони тенис, куглана, аутомати за игру, зид за пењање, тобогани, скакаонице и др.)		2 бода за сваки садржај, а највише 8				
71	Базен за пливање	отворен	4				
		затворен	6				
72	Базен за децу	отворен	2				
		затворен	3				
73	Уређена плажа или травњак (парк) за госте кампа		2				
74	Школа спортова		1				
75	Најмање једна особа која ради у кампу оспособљена за пружање прве помоћи		-	М	М	М	
76	Здравствени радник запослен на служби у кампу током 8 сати у 24 сата		2				М
77	Посебно уређена и опремљена просторија за смештај болесника		2				
78	Бетониран простор за прање аутомобила са текућом водом, славином са прикључним цревом и каналом за отицање воде		1			М	М
79	Бетониран простор за прање камп опреме са текућом водом, славином са прикључним цревом и каналом		1				М

²⁶¹ Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке, базен са песком и сл.)

²⁶² Разноврсност спортских и рекреационих капацитета и услуга зависи од локације кампа и претежне врсте спорта (тениски, голф, мини голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бицикличке стазе итд.).

	за отицање воде					
80	Могућност смештаја кућних љубимаца	2				М
81	Систематично анкетање гостију ²⁶³	2				
82	Систематично управљање жалбама ²⁶⁴	2				
83	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1			
		одличан	2			
84	Положај објекта на локацији	добар	1			
		одличан	2			

Обавезе по основу изборних елемената		Минимални број бодова			
Кампови		25	30	35	40

²⁶³ Активно и систематично праћење мишљења гостију у вези са квалитетом услуга подразумева анализу недостатака и унапређење услуга

²⁶⁴ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ ПАНСИОНА²⁶⁵
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ²⁶⁶			
				знак „М” ²⁶⁷	знак „/” ²⁶⁸		
				1*	2*	3*	
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ							
Хортикултурно уређење	1	Уређене и одржаване зелене парковске површине са уређеним пешачким комуникацијама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	
			добар изглед	1		М	/
			изглед вишег квалитета	2			М
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				
ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ ²⁶⁹							
	4	Однос броја паркинг места уз пансион и броја смештајних јединица	1:3	1		М	/
			1:2	2			М

²⁶⁵ Пансион је угоститељски објекат за пружање услуга смештаја, исхране и пића и друге услуге уобичајене у угоститељству, са најмање 5 смештајних јединица, рецепцијом, просторијима за пружање услуга исхране и пића, као и додатних услуга и садржаја.

Пансион је функционална целина коју чини једна грађевина, део грађевине са одвојеним приступом и посебним улазом, хоризонталним и вертикалним комуникацијама или више просторно одвојених, али функционално повезаних грађевина.

²⁶⁶ Категорије изражене бројем звездица

²⁶⁷ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

²⁶⁸ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

²⁶⁹ Обавеза постојања паркинга и гаража не односи се на објекте лоциране на подручју ужег градског језгра или на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

			1:1	3			
	5	Однос броја гаражних места и броја смештајних јединица 1:5	до 300м од пансиона	3			
			уз пансион	4			

УЛАЗИ

	6	Главни улаз за госте одвојен од улаза за робу и особље ²⁷⁰		1		М	М
	7	Наткривен главни улаз за госте или улаз са ветробраном ²⁷¹		1			

ПРИЈЕМНИ ХОЛ

	8	Гарнитура за седење		1		М	М
	9	Видно истакнуте ознаке за комуникације и садржаје пансиона (улаз, рецепција, ресторан, тоалети, информације...)		-	М	М	М
	10	Видно истакнуто време услуживања obroка и служби у пансиону		-	М	М	М

РЕЦЕПЦИЈА

	11	Део простора пријемног хола (сто је прихватљив уместо рецепцијског пулта)		-	М	М	/
	12	Одвојен, независан простор рецепције са рецепцијским пултом		1			М
	13	Компјутеризовано рецепцијско пословање		2		М	М
Услуге рецепције	14	Рецепција ради	12 сати	-	М	М	/
			18 сати	1			М
			24 сата	2			

²⁷⁰ Код пансиона који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

²⁷¹ Код пансиона који послује на подручју ужег градског језгра или у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописани стандард.

	15	Особље у смени говори	један страни језик	-	М	М	/
			два страна језика	1			М
			више од два страна језика	2			
	16	Факс на располагању гостима	1		М	М	
	17	Фотокопир апарат или скенер на располагању гостима	1				М
	18	Прихватање кредитних картица	1		М	М	
19	Могућност замене стране валуте ²⁷²	3					
20	Могућност резервације путем електронских резервационих система ²⁷³	3					

ЛИФТ²⁷⁴							
	21	Лифт за госте ²⁷⁵ за:	5 нивоа ²⁷⁶ и више	-	М	М	М
			4 нивоа	1			
	22	Лифт за особље или теретни лифт за више од 3 нивоа	4				
	23	Лифт за храну ²⁷⁷ за више од 3 нивоа	4				

РЕСТОРАН САЛА							
Капацитет ресторана	24	Однос седећих места у односу на број кревета	1:2	-	М	/	/
			1:1	1		М	М
	25	Време услуживања оброка	2 сата	-	М	/	/

²⁷² Служба мењачких послова или електронска мењачница са видно истакнутом курсном листом

²⁷³ Једноставан е-mail контакт није довољан.

²⁷⁴ Код пансиона који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за лифтове.

²⁷⁵ Најмање један лифт, а за пансионе капацитета више од 60 смештајних јединица најмање два лифта за госте.

²⁷⁶ Лифт за госте има станицу на сваком нивоу који користе гости. Под нивоом се подразумевају: подрум, сутерен, приземље, полуспрат, спрат и поткровље-мансарда. Међуспрат (мезанин) се не узима у обзир. Уколико техничке могућности не дозвољавају (премала светла висина просторије у којој би требала да буде станица лифта), не узима се у обзир ни поткровље (мансарда). Ако се подрум састоји од више нивоа, узимају се у обзир сви нивои које користе гости. Два полуспрата сматрају се једним спратом (нивоом). На сваком другом полуспрату је неопходна станица лифта.

²⁷⁷ Лифт за храну је намењен услуживању јела у room service понуди и повезује кухињу и спратове на којима се налазе смештајне јединице.

			3 сата	1		М	/
			4 сата	2			/
Услуживање доручка	26	Проширени доручак ²⁷⁸		-	М	М	/
	27	Шведски сто ²⁷⁹		1			М
	28	Јела у room service понуди		12 сати	1		
	29	Понуда јела припремљених по посебним стандардима (интернационални, верски, дијетални, вегетеријански и др.)			2		М
	30	Дечји мени			2		М
Услуживање пића	31	Понуда пића у ресторан сали		12 сати	-	М	М
				16 сата	1		
	32	Пића и напитци у room service понуди 12 сати			1		М
	33	Бар ²⁸⁰ : радно време		12 сати	1		М
				18 сати	2		

СМЕШТАЈНА ЈЕДИНИЦА²⁸¹							
Минимална површина²⁸²	34	собе ²⁸³	једнокреветне	-	10 м ²	12 м ²	14 м ²
			двокреветне	-	12 м ²	14 м ²	16 м ²
	35	породичне собе ²⁸⁴			2 бода за сваку собу, а највише 8	18 м ²	20 м ²

²⁷⁸ Избор млечних и сухомеснатих производа и јела од јаја, житарица, напитака (кафа, чај и сл.), воћни сок, воће или воћна салата. Доручак послужује конобар.

²⁷⁹ Самопослуживање са најмање истим избором производа као и проширени доручак.

²⁸⁰ Бар је издвојен од ресторан сале.

²⁸¹ У пансиону постојање смештајне јединице "породична соба" и "апартман" није обавеза.

²⁸² Минимална површина смештајне јединице обухвата површине свих просторија у оквиру смештајне јединице. Најмање 80% од укупног броја соба има минималну површину за одређену категорију. 20% соба може да има површину прописану за једну категорију ниже (осим собе у пансиону са једном звездицом), о чему гост мора да буде обавештен. Код пансиона који послује у оквиру непокретног културног добра, може да дође до одступања у односу на прописане стандарде за минималне површине смештајних јединица.

²⁸³ Соба: спаваћа соба са или без предсобља (предпростора) и купатило.

²⁸⁴ Породична соба: две спаваће собе са или без предсобља (предпростора) и купатило (купатила).

	36	апартмана ²⁸⁵ типа	„studio“ ²⁸⁶	2 бода за сваки апартман, а највише 8	18 m ²	20 m ²	22 m ²
			апартман без кухиње ²⁸⁷	3 бода за сваки апартман, а највише 9	18 m ²	20 m ²	22 m ²
			апартман са кухињом ²⁸⁸	4 бода за сваки апартман, а највише 12	21 m ²	23 m ²	25 m ²
Опремљеност смештајне јединице	37	Кревет минималних димензија 100x190cm или француски кревет минималних димензија 140x190cm за једну особу	1				М
	38	Француски кревет ²⁸⁹ минималних димензија 180x190cm за две особе ²⁹⁰	1				М
	39	Уметак за заштиту мадраца	1				М
	40	Дечји кревет на захтев госта	2				М
	41	Додатни јастук на захтев госта	1			М	М
	42	Два јастука за сваки кревет односно госта	2				
	43	Додатни покривач на захтев госта	-		М	М	М
	44	Прекривач за сваки кревет	1				М
45	Промена постељине на захтев госта	1					

²⁸⁵ Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизором, телефоном и бешумним мини баром. Апартман типа „студио“ као и апартман са кухињом не морају да имају бешумни мини бар.

²⁸⁶ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

²⁸⁷ Апартман без кухиње: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба) и купатило (купатила). За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

²⁸⁸ Апартман са кухињом: просторија за дневни боравак, једна или више просторија за спавање (спаваћа соба), просторија или део просторије у оквиру дневног боравка за припремање хране и ручавање и купатило (купатила). Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

²⁸⁹ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

²⁹⁰ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

	46	Чивилук за гардеробу		1			
	47	Сталак за кофере		1			М
	48	Гарнитура за седење у соби		2			М
	49	Број слободних утикача у смештајној јединици	један	-	М	М	М
			два	1			
	50	Додатно осветљење над собним столом		1			
	51	Огледало за целу фигуру		1			М
	52	Декорација зидова		1		М	М
	53	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику		-	М	М	М
	54	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту ²⁹¹		1		М	М
	55	Прспект пансиона		2			М
	56	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику		1			М
	57	Прибор за писање	на захтев госта	1		М	М
			у свакој смештајној јединици	2			
	58	Прибор за шивење	на захтев госта	1		М	М
			у свакој смештајној јединици	2			
	59	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1		М	М
			у свакој смештајној јединици	2			
	60	Дневне новине на захтев госта		1			М
	61	Часописи на захтев госта		2			
	62	Опрема за пеглање		2			
	63	Врећа за веш		1			
	64	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором		2			
	65	Бешумни минибар у:	50% соба	2			М

²⁹¹ Обавештења се односе на радно време служби у пансиону, ценовник услуга и сл.

			свакој соби	3			
Климатизација ²⁹²	66	Климатизација са могућношћу индивидуалног подешавања у:	25% смештајних јединица	1		М	/
			50% смештајних јединица	2			М
			свакој смештајној јединици	3			
Телекомуникације у смештајној јединици	67	Телефон ²⁹³	у соби	-	М	М	/
			са могућношћу успостављања директних телефонских веза из сваке смештајне јединице	1			М
	68	Пристап интернету		2			
Аудио и видео систем у смештајној јединици	69	Радио ²⁹⁴		1			
	70	ЦД-Плејер		2			
	71	ДВД-Плејер		2			
	72	Телевизор са даљинским управљачем у:	25% соба	1		М	/
			50% соба	2			М
			свакој соби	3			
	73	Упутство за програме и актуелни ТВ програм		1			
	74	Сателитска антена ²⁹⁵		2			М
75	Кабловска антена ²⁹⁶		2			М	
76	Плаћени канали уз могућност блокирања канала са ценовником услуга		2				
Сигурносни стандарди у смештајној јединици	77	СОС позив или телефон у купатилу смештајне јединице		-	М	М	М
	78	Противпожарни план на вратима или у близини врата смештајне јединице		-	М	М	М
	79	Однос броја смештајних јединица са терасом (балконом) у односу на укупан број смештајних јединица	1:20	1			
1: 10			2				
1: 5			3				

²⁹² Централна климатизација или клима уређаји. У објектима који су заштићена културна добра, а не постоји могућност постављања клима уређаја са индивидуалним подешавањем, смештајна јединица има вентилатор.

²⁹³ Уз телефон се налази упутство за коришћење телефона, именик услуга и СОС бројеви телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику

²⁹⁴ Пријем радио програма може бити организован и путем ТВ пријемника или пансионског централног телекомуникационог система.

²⁹⁵ Или кабловска антена

²⁹⁶ Или сателитска антена

КУПАТИЛО У САСТАВУ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ							
Опремљеност купатила	80	Туш кабина или када са параваном	-	М	М	М	
	81	Простирка за ноге	-	М	М	М	
	82	Биде	2				
	83	Адаптер за струју 220/110V	1				
	84	Козметичко огледало	1				
	85	Сушачи пешкира	2				
	86	Пена за купање или гел за туширање	1		М	М	
	87	Шампон	1		М	М	
	88	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)	1 бод за сваки артикул, а највише 3				
	89	Средство за неутралисање мириса	1			М	
	90	Хигијенске врећице	1			М	
	91	Додатни пешкир	1				
	92	Баде мантил	на захтев госта	2			
			у свакој смештајној јединици	3			
	93	Папуче	на захтев госта	2			
			у свакој смештајној јединици	3			
	94	Вага	1				
	95	Фен за косу	на захтев госта	1		М	/
			у свакој смештајној јединици или купатилу	2			М

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ							
Стандардно уређење и типска опрема	96	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/
			средњег квалитета	1		М	/
			вишег квалитета и комфора	2			М

Првокласно уређење и опрема	97	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.	3			
------------------------------------	----	---	---	--	--	--

ЧУВАЊЕ ВРЕДНОСТИ (алтернативно)						
	98	Могућност чувања вредности гостију у пансионском сефу	1		М	
	99	Централни сеф са појединачним касетама за чување вредности гостију за најмање 30% смештајних јединица ²⁹⁷	2			М
	100	Појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица ²⁹⁸	2			М

ПОГОДНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА УМАЊЕНИМ ТЕЛЕСНИМ СПОСОБНОСТИМА²⁹⁹						
	101	Без препрека	Категорија А ³⁰⁰	5		
			Категорија Б ³⁰¹	6		
			Категорија Ц ³⁰²	5		
			Категорија Д ³⁰³	5		
			Категорија Е ³⁰⁴	5		

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ						
	102	Климатизација ³⁰⁵ у заједничким просторијама за госте	2			М
	103	Интернет у најмање једној приступној тачки у објекту	2			М
	104	Ношење пртљага госта	2			М

²⁹⁷ Или појединачни сеф за чување вредности у смештајној јединици

²⁹⁸ Или појединачни сеф за чување вредности у најмање 20% смештајних јединица

²⁹⁹ Правила су базирана на споразуму са националним удружењем за заштиту особа са инвалидитетом.

³⁰⁰ Особе са инвалидитетом које су делимично зависне од моторизованих инвалидских колиџа или пратиоца.

³⁰¹ Особе са отежаним кретањем којима су стално потребна инвалидских колиџа.

³⁰² Особе са делимично или потпуно оштећеним видом.

³⁰³ Особе са делимично или потпуно оштећеним слухом.

³⁰⁴ Испуњава услове Б, Ц, и Д.

³⁰⁵ Централна климатизација или појединачни клима уређаји

105	Апарат за чишћење обуће у пријемном холу или у оквиру смештајног дела објекта	2				М
106	Прање и пеглање рубља гостију	3				
107	Продаја карата или билетарница на рецепцији (за позориште, концерте, јавни превоз, итд)	2				
108	Просторија у пансиону опремљена ТВ-ом	-	М	М		М
109	Додатни угоститељски садржаји (национални ресторан, специјализовани ресторан, пизерија, посластичарница, снек бар, пивница, интернет кафе и сл.)	2 бода за сваки садржај, а највише 6				
110	Башта или тераса	2 бода за сваки садржај, а највише 6				
111						
112	Бутици и трговине	2 бода за сваки садржај, а највише 6				
113	Игралиште за децу ³⁰⁶	3				
114	Спортско-- рекреативни садржаји (билијар, стони тенис, куглана,...)	2 бод за сваки садржај, а највише 6				
115	Капацитети за спорт и рекреацију ³⁰⁷ (терени, спортске сале и сл.)	3 бода за сваки садржај, а највише 9				
116	Фитнес просторија са најмање четири различите справе	4				
117	Соларијум	3				
118	Масажа	2				
119	Базен за масажу (Њакузи)	3				
120	Парно купатило	4				
121	Сауна	4				

³⁰⁶ Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја.

³⁰⁷ Разноврсност спортских и рекреационих капацитета и услуга зависи од локације пансиона и претежне врсте спорта (тениски, голф, мини голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бицикличке стазе итд.).

	122	Козметички салон		3			
	123	Фризерски салон		3			
	124	Базен за пливање	отворен	8			
			затворен	10			
	125	Базен за пливање за децу	отворен	4			
			затворен	6			
	126	Изнајмљивање спортске опреме (нпр. ски опрема, бицикл, кајак и др.)		2			
	127	Уређена плажа или травњак (парк) за госте пансиона		3			
	128	Могућност смештаја кућних љубимаца		3			
	129	Систематично управљање жалбама ³⁰⁸		2			
	130	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1			
			одличан	2			
131	Положај објекта на локацији	добар	1				
		одличан	2				

Обавезе по основу изборних елемената			Минимални број бодова		
Пансион			30	50	70

ПРИЛОГ 8

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ КУЋЕ³⁰⁹ У КАТЕГОРИЈЕ

Област
Елементи

Ред.бр. Критеријум

Бодови за
изборне

Обавезни елементи
по категоријама³¹⁰

³⁰⁸ Систематично управљање жалбама укључује структурисан пријам жалби, евалуацију и адекватан одговор

³⁰⁹ Кућа је грађевински и функционално самосталан објекат са сопственим двориштем коју угоститељ или физичко лице издаје госту као целину.

Угоститељ или физичко лице пружа госту услуге смештаја у кући, а може да пружа и услуге исхране. У кући је обезбеђена могућност да гост самостално припрема храну.

³¹⁰ Категорије изражене бројем звездица

елементе

знак „М”³¹¹ знак „/”³¹²

СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ				1*	2*	3*	4*	
Хортикултурно уређење	1	Уређено и одржавано двориште (окућница) са травњаком и стазама и платоима од чврстог материјала		1		М	М	М
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	/	/
			добар изглед	1		М	/	/
			изглед вишег квалитета	2			М	/
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу		3				М
Ексклузиван изглед	4	Материјали коришћени у обради површина највишег квалитета, општи утисак одаје ексклузивност		4				

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ ³¹³								
	5	Наткривено паркинг место уз кућу		1				М
	6	Могућност коришћења гараже у близини куће		2				
	7	Гаража уз кућу		3				

УЛАЗ								
	8	Улазна капија у двориште куће ³¹⁴		-	М	М	М	М
	9	Наткривен главни улаз у кућу		1			М	М

³¹¹ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

³¹² Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

³¹³ Обавеза постојања паркинга и гаража не односи се на кућу лоцирану на месту недоступном за моторна возила или на месту са забраном промета моторних возила, односно на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

³¹⁴ Обавеза за куће са ограђеним двориштем

	10	Врата са звучном изолацијом или дупла врата	3				
	11	Додатна опрема за закључавање врата	1				М
	12	Шпијунка	1				М

ПРИЈЕМ ГОСТИЈУ

	13	Особа за пријем госта обезбеђена по потреби	-	М	М	М	М
	14	Особа за пријем гостију говори један страни језик	1				М
	15	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	М
	16	Видно истакнута обавештења о садржајима и услугама које се нуде госту у кући и у околини исписане на српском и најмање једном страном језику	1		М	М	М
	17	Проспект куће и друге туристичке информације	2				М

ОПРЕМЉЕНОСТ ПРОСТОРИЈА У КУЋИ

Просторија за спавање (спаваћа соба)	18	Минимална површина спаваће собе	једнокреветне	-	7 м ²	8 м ²	9 м ²	10 м ²
			двокреветне	-	8 м ²	10 м ²	12 м ²	14 м ²
	19	Кревет минималних димензија 100x190 цм или француски кревет минималних димензија 140x190цм за једну особу	1				М	М
	20	Француски кревет ³¹⁵ минималних димензија 160x190цм за две особе ³¹⁶	1				М	М
	21	Уметак за заштиту мадраца	1				М	М

³¹⁵ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

³¹⁶ Спаваћа соба има површину двокреветне собе.

	22	Дечји кревет на захтев госта	2			М	М	
	23	Додатни јастук	1		М	М	М	
	24	Два јастука за сваки кревет односно госта	2					
	25	Додатни покривач	-	М	М	М	М	
	26	Прекривач за сваки кревет	1			М	М	
	27	Гарнитура за седење	2				М	
	28	Додатно осветљење над собним столом	1				М	
	29	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљење у кући	2					
	30	Огледало за целу фигуру	1				М	
	31	Декорација зидова	1		М	М	М	
Кухиња за самосталну припрему хране и простор за ручавање	32	Судопера са текућом топлом и хладном водом	-	М	М	М	М	
	33	Машина за прање посуђа	2			М	М	
	34	Расхладни уређај за чување хране и пића	-	М	М	М	М	
	35	Термички уређај за кување са	најмање две плоче	-	М	М	М	М
			најмање две плоче и рерном	1			М	М
	36	Уређај за одвод дима, паре и мириса изнад термичког уређаја	-	М	М	М	М	
	37	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором	2			М	М	
	38	Тостер	2					
	39	Роштиљ	2					
	40	Микроталасна рерна	3					
	41	Кухињски елементи са посебим одељцима и полицама за одлагање намирница, посуђа и прибора за припремање, сервирање и конзумирање хране, пића и напитака	-	М	М	М	М	
	42	Посуђе за припремање хране, пића и напитака	-	М	М	М	М	
	43	Прибор за конзумирање хране, пића и напитака према броју кревета	-	М	М	М	М	
	44	Прибор за прање и брисање посуђа	-	М	М	М	М	
45	Хигијенска посуда за отпатке	-	М	М	М	М		

	46	Трпезаријски сто и столице према броју кревета	-	М	М	М	М	
	47	Столњак или појединачни подметач, папирне или платнене салвете	-	М	М	М	М	
Купатило	48	Туш кабина или када са параваном	-	М	М	М	М	
	49	Простирка за ноге	-	М	М	М	М	
	50	Биде	2					
	51	Козметичко огледало	1					
	52	Сушачи пешкира	2					
	53	Пена за купање или гел за туширање	1		М	М	М	
	54	Шампон	1		М	М	М	
	55	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)	1 бод за сваки артикал, а највише 3				М	
	56	Средство за неутралисање мириса	1			М	М	
	57	Хигијенске врећице	1			М	М	
	58	Додатни пешкир	1				М	
	59	Баде мантил	2					
	60	Вага	1					
	61	Одвојен тоалет ³¹⁷ опремљен	WC шољом	2			М	/
			WC шољом и умиваоником	2				М

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ							
Стандардно уређење и типска опрема	62	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/
			средњег квалитета	1		М	/
			вишег квалитета и комфора	2			М
Првокласно уређење и опрема	63	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.	3				М

³¹⁷ Обавеза за кућу са више од две спаваће собе.

Ексклузивно уређење и опрема	64	Намештај јединственог дизајна (стилски или модеран) највишег квалитета (луксузан) и комфора Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.	4				
-------------------------------------	----	--	---	--	--	--	--

ОСТАЛА ОПРЕМА, САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ У КУЋИ

65	Просторија са излазом на терасу или балкон	1				М	М
66	Двориште опремљено баштенском гарнитуром (сто, столице, клупе)	2				М	М
67	Лежаљке, сунцобрани и сл. на распоалгању госту	1				М	М
68	Уређено место за роштиљ	1			М	М	М
69	Игралиште за децу ³¹⁸ у издвојеном делу дворишта	3				М	М
70	Прозори са звучном изолацијом	3					
71	Клима уређај	2				М	М
72	Машина за прање рубља	2					М
73	Опрема за пеглање рубља	1					М
74	Услуга прања и пеглања рубља гостију	3					
75	Прибор и средства за одржавање хигијене	-	М	М		М	М
76	Промена постељине и пешкира на захтев госта	1				М	М
77	Услуга поспремања куће у току боравка госта	на захтев госта	1			М	М
		свакодневно	2				М
78	Сталак за кофере	1					М
79	Прибор за чишћење обуће и кашика за ципеле	1					
80	Папуче за једнократну употребу	2					
81	Прибор за шивење	1			М	М	М
82	Прибор за писање	1			М	М	М
83	Адаптер за струју	1					М
84	Прибор за прву помоћ	1				М	М

³¹⁸ Опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке, тобогани, вртешке, базен са песком, и сл.)

	85	Фен за косу	1		М	М	М
	86	Додатни телефон са имеником услуга и СОС бројевима телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику.	1			М	М
	87	Телевизор са даљинским управљачем	-	М	М	М	М ³¹⁹
	88	Додатни телевизор у кући са две спаваће собе	2			М	М
	89	Сателитска антена ³²⁰	2			М	М
	90	Кабловска антена ³²¹	2			М	М
	91	ЦД-Плејер	2				
	92	ДВД-Плејер	2				
	93	Пристап интернету	2				М
	94	Рачунар на захтев госта	3				
	95	Понуда дневних новина и часописа	1			М	М
	96	Могућност чувања вредности гостију	1				М
	97	Фитнес просторија са најмање четири различите справе	4				
	98	Соларијум	3				
	99	Масажа	2				
	100	Базен за масажу (џакузи)	3				
	101	Сауна	3				
	102	Базен за пливање	отворен	4			
затворен			6				
	103	Могућност смештаја кућних љубимаца	3				М
	104	План евакуације и противпожарни апарат постављени на видљивом и лако приступачном месту са видно истакнутим упутством за руковање на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	М
	105	Могућност резервације путем електронских резервационих система ³²²	3				

³¹⁹ ЛЦД или ТВ плазма

³²⁰ Или кабловска антена

³²¹ Или сателитска антена

³²² Једноставан е-mail контакт није довољан.

	106	Пристап и саобраћајна повезаност	добар	1				
			одличан	2				
	107	Положај објекта на локацији	добар	1				
			одличан	2				

Обавезе по основу изборних елемената		Минимални број бодова			
Кућа		20	30	40	50

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ АПАРТМАНА³²³
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ³²⁴ знак „М” ³²⁵ знак „/” ³²⁶			
				1*	2*	3*	4*
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ							
Хортикултурно уређење	1	Уређено и одржавано двориште (окућница) са травњаком и стазама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	М
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	/
			добар изглед	1		М	/
			изглед вишег квалитета	2			М
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				М
Ексклузиван изглед	4	Материјали коришћени у обради површина највишег квалитета, општи утисак одаје ексклузивност	4				

³²³ Апартамент је део стамбене зграде или куће у којем угоститељ или физичко лице пружа туристима услуге смештаја, а може да пружа и услуге исхране. У апартаменту је обезбеђена могућност да гост самостално припрема храну.

³²⁴ Категорије изражене бројем звездица

³²⁵ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

³²⁶ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ³²⁷							
	5	Наткривено паркинг место уз објекат у којем се налази апартман	1				М
	6	Могућност коришћења гараже у близини објекта у којем се налази апартман	2				
	7	Гаража уз објекат у којем се налази апартман	3				

УЛАЗ							
	8	Прилазно степениште ³²⁸ и ходници са спољном расветом	-	М	М	М	М
	9	Улаз у апартман из	ходника или предсобља које користи и власник објекта	-	М	/	/
			засебног ходника или предсобља	1		М	М

ПРИЈЕМ ГОСТИЈУ							
	10	Особа за пријем госта обезбеђена по потреби	-	М	М	М	М
	11	Особа за пријем гостију говори један страни језик	1				М

ОПРЕМЉЕНОСТ АПАРТМАНА							
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

³²⁷ Обавеза постојања паркинга и гаража не односи се на кућу лоцирану на месту недоступном за моторна возила или на месту са забраном промета моторних возила, односно на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

³²⁸ Односи се на апартман лоциран на спрату стамбене зграде или куће.

Минимална површина	12	Апартман ³²⁹	са једном просторијом за спавање	-	26 m ²	28 m ²	30 m ²	32 m ²
			са две просторије за спавање	1	33 m ²	35 m ²	37 m ²	39 m ²
	Апартман типа „studio“ ³³⁰			2	19 m ²	21 m ²	23 m ²	25 m ²
Опремљеност апартмана³³¹	13	Кревет минималних димензија 100x190cm или француски кревет минималних димензија 140x190cm за једну особу		1			М	М
	14	Француски кревет ³³² минималних димензија 160x190cm за две особе ³³³		1			М	М
	15	Уметак за заштиту мадраца		1			М	М
	16	Дечји кревет на захтев госта		2			М	М
	17	Додатни јастук на захтев госта		1		М	М	М
	18	Два јастука за сваки кревет односно госта		2				
	19	Могућност избора јастука од различитих материјала		3				
	20	Додатни покривач		-	М	М	М	М
	21	Прекривач за сваки кревет		1			М	М
	22	Додатно осветљење над собним столом		1				М
	23	Прекидач поред кревета за регулисање комплетног осветљење у апартману		2				
	24	Број слободних утикача у апартману	један	-	М	М	М	/
			два	1				М
	25	Чивилук за гардеробу		1				М
	26	Сталак за кофере		1			М	М
27	Огледало за целу фигуру		1			М	М	

³²⁹ Апартман: просторија за боравак, једна или више просторија за спавање, кухиња или чајна кухиња, просторија или део просторије за ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта. За сваку додатну спаваћу собу, минимална површина апартмана се повећава за 5m².

³³⁰ Апартман типа „studio“: једна просторија за дневни боравак, спавање и припремање хране и ручавање и купатило. Опрема радне целине за припремање хране и ручавање: термички уређај с најмање две плоче, судопера са хладном и топлом водом, фрижидер, кухињски ормарић, сто и столице према броју кревета. Опремање посуђем за припремање и прибором за конзумирање хране, пића и напитака врши се на захтев госта.

³³¹ Апартман је опремљен гарнитуром за седење, телевизорим и телефоном

³³² Приступ француском кревету мора да буде могућ са обе стране

³³³ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

	28	Декорација зидова		1		М	М	М	
	29	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику		-	М	М	М	М	
	30	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту		1		М	М	М	
	31	Проспект објекта у којем се налази апартман		2			М	М	
	32	Штампана обавештења "Не узнемиравати" "Молимо, поспремите" исписана на српском и најмање једном страном језику		1			М	М	
	33	Прибор за писање	на захтев госта	1		М	М	/	
			у апартману	2				М	
	34	Прибор за шивење	на захтев госта	1		М	М	/	
			у апартману	2				М	
	35	Прибор зачишћење обуће и кашика за ципеле	на захтев госта	1		М	М	/	
			у апартману	2				М	
	36	Дневне новине		1				М	
	37	Часописи		2					
	38	Опрема за пеглање	на захтев госта	1					М
			у апартману	2					
	39	Врећа за веш		1				М	
	40	Клима уређај		2				М	М
	41	Телефон са упутством за коришћење телефона, имеником услуга и СОС бројевима телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику		1				М	М
	42	Приступ интернету		2					М
43	Рачунар на захтев госта		3						
44	Радио		1					М	
45	ЦД-Плејер		2						
46	ДВД-Плејер		2						
47	Телевизор са даљинским управљачем		-	М	М	М	М	М	
48	Додатни телевизор са даљинским управљачем у		2				М	М	

		апартману са две спаваће собе						
	49	Упутство за програме и актуелни ТВ програм	1				М	
	50	Сателитска антена ³³⁴	2				М	
	51	Кабловска антена ³³⁵	2				М	
	52	Просторија са излазом на терасу или балкон	1				М	
	53	Прозори са звучном изолацијом	3					
	54	Врата са звучном изолацијом или дупла врата	3					
	55	План евакуације (противпожарни план на вратима или у близини врата апартмана)	-	М	М	М	М	
	56	Судопера са текућом топлом и хладном водом	-	М	М	М	М	
	57	Машина за прање посуђа	2			М	М	
	58	Расхладни уређај за чување хране и пића	-	М	М	М	М	
	59	Термички уређај за кување са	најмање две плоче	-	М	М	М	М
			најмање две плоче и рерном	1		М	М	М
	60	Уређај за одвод дима, паре и мириса изнад термичког уређаја	-	М	М	М	М	
	61	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором	2					
	62	Тостер	2					
	63	Роштиљ	2					
	64	Микроталасна рерна	3					
	65	Кухињски елементи са посебним одељцима и полицама за одлагање намирница, посуђа и прибора за припремање, сервирање и конзумирање хране, пића и напитака	-	М	М	М	М	
	66	Посуђе за припремање хране, пића и напитака	-	М	М	М	М	
	67	Прибор за конзумирање хране, пића и напитака према броју кревета	-	М	М	М	М	
	68	Прибор за прање и брисање посуђа	-	М	М	М	М	
	69	Хигијенска посуда за отпатке	-	М	М	М	М	

³³⁴ Или кабловска антена

³³⁵ Или сателитска антена

	70	Трпезаријски сто и столице према броју кревета	-	М	М	М	М	
	71	Столњак или појединачни подметач, папирне или платнене салвете	-	М	М	М	М	
Купатило	72	Туш кабина или када са параваном	-	М	М	М	М	
	73	Простирка за ноге	-	М	М	М	М	
	74	Биде	2					
	75	Козметичко огледало	1					
	76	Фен за косу	1		М	М	М	
	77	Адаптер за струју	1				М	
	78	Сушачи пешкира	2					
	79	Пена за купање или гел за туширање	1		М	М	М	
	80	Шампон	1		М	М	М	
	81	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)	1 бод за сваки артикул, а највише 3				М	
	82	Средство за неутралисање мириса	1			М	М	
	83	Хигијенске врећице	1			М	М	
	84	Додатни пешкир	1				М	
	85	Баде мантил	2					
	86	Папуче за једнократну употребу	2					
	87	Вага	1					
	88	Одвојен тоалет ³³⁶ опремљен	WC шољом	2			М	/
			WC шољом и умиваоником	3				М

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ							
Стандардно уређење и типска опрема	89	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/	/
			средњег квалитета	1		М	/
			вишег квалитета и комфора	2			М

³³⁶ Обавеза за апартман са више од две спаваће собе.

Првокласно уређење и опрема	90	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.	3					М
Ексклузивно уређење и опрема	91	Намештај јединственог дизајна (стилски или модеран) највишег квалитета (луксузан) и комфора Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.	4					

ОСТАЛА ОПРЕМА, САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ								
	92	Опрема за пеглање рубља	1					М
	93	Услуга прања и пеглања рубља гостију	3					
	94	Промена постељине и пешкира на захтев госта	1				М	М
	95	Могућност чувања вредности гостију	1					М
	96	Прибор за прву помоћ	1				М	М
	97	Базен за пливање	отворен	8				
			затворен	10				
	98	Могућност смештаја кућних љубимаца	3					М
	99	Могућност резервације путем електронских резервационих система ³³⁷	3					
	100	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1				
			одличан	2				
	101	Положај објекта на локацији	добар	1				
			одличан	2				

Обавезе по основу изборних елемената		Минимални број бодова
---	--	------------------------------

³³⁷ Једноставан е-mail контакт није довољан.

Апартман		15	25	35	45
----------	--	----	----	----	----

СТАНДАРДИ ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ СОБА³³⁸
У КАТЕГОРИЈЕ

Област Елементи	Ред.бр.	Критеријум	Бодови за изборне елементе	Обавезни елементи по категоријама ³³⁹			
				знак „М” ³⁴⁰	знак „/” ³⁴¹		
				1*	2*	3*	
СПОЉНИ ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА И ХОРТИКУЛТУРНО УРЕЂЕЊЕ							
Хортикултурно уређење	1	Уређено и одржавано двориште објекта са травњаком и стазама и платоима од чврстог материјала	1		М	М	
Стандардан изглед	2	Материјали коришћени у обради површина стандардног квалитета, општи утисак одаје:	једноставан изглед	-	М	/	
			добар изглед	1		М	/
			изглед вишег квалитета	2			М
Првокласан изглед	3	Материјали коришћени у обради површина високог квалитета, општи утисак одаје усклађеност у облику, боји и материјалу	3				

ПАРКИНГ И ГАРАЖЕ³⁴²						
	4	Наткривено паркинг место	1			

³³⁸ Соба је део стамбене зграде, куће или стана у којем угоститељ или физичко лице пружа туристима услуге смештаја, а може да пружа и услуге исхране.

³³⁹ Категорије изражене бројем звездица

³⁴⁰ Знак „М” - обавезни елемент за назначену категорију

³⁴¹ Знак „/” - елемент се не односи на назначену категорију

³⁴² Обавеза постојања паркинга и гаража не односи се на собу у стамбеној згради или кући (у даљем тексту: објекту) лоцираној на подручју ужег градског језгра, на месту недоступном за моторна возила или на месту са забраном промета моторних возила, односно на простору заштићеног природног добра или непокретног културног добра и његове заштићене околине.

	5	Можућност коришћења гараже у близини објекта у којем се налази соба	2			
	6	Гаража уз објекат у којем се налази соба	3			

УЛАЗ							
	7	Прилазно степениште ³⁴³ и ходници са спољном расветом		-	М	М	М
	8	Улаз у собу из:	ходника или предсобља које користи и власник објекта	-	М	/	/
			засебног ходника или предсобља	1		М	М

ПРИЈЕМ ГОСТИЈУ							
	9	Особа за пријем госта обезбеђена по потреби		-	М	М	М
	10	Особа за пријем госта се служи једим страним језиком		-			

ОПРЕМЉЕНОСТ СМЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ							
Минимална површина собе³⁴⁴	11	Једнокреветна соба	без купатила	-	7 м ²	8 м ²	/
			са купатилом	2 бода за 1* и 2*	11 м ²	12 м ²	14 м ²
		Двокреветна соба	без купатила	-	10 м ²	12 м ²	/
			са купатилом	2 бода за 1* и 2*	12 м ²	14 м ²	16 м ²
Опремљеност собе³⁴⁵	12	Кревет минималних димензија 100х190цм или француски кревет минималних димензија 140х190цм за једну особу		1			М

³⁴³ Односи се на собу лоцирану на спрату стамбене зграде или куће.

³⁴⁴ Минимална површина собе обухвата и предсобље (предпростор) у оквиру собе уколико га има.

³⁴⁵ Соба која у свом саставу нема купатило опрема се додатно опремом од 57-65

	13	Француски кревет ³⁴⁶ минималних димензија 160x190cm за две особе ³⁴⁷	1			М	
	14	Уметак за заштиту мадраца	1			М	
	15	Дечји кревет на захтев госта	2			М	
	16	Додатни јастук на захтев госта	1		М	М	
	17	Два јастука за сваки кревет односно госта	2				
	18	Додатни покривач на захтев госта	-	М	М	М	
	19	Прекривач за сваки кревет	1			М	
	20	Чивилук за гардеробу	1				
	21	Сталак за кофере	1			М	
	22	Гарнитура за седење	2			М	
	23	Један слободан утикач	-	М	М	М	
	24	Додатно осветљење над собним столом	1			М	
	25	Огледало за целу фигуру	1			М	
	26	Декорација зидова	1		М	М	
	27	Инвентарска листа, ценовник услуга и кућни ред исписани на српском и најмање једном страном језику	-	М	М	М	
	28	Штампана обавештења на српском и најмање једном страном језику о садржајима и услугама које се нуде госту	1		М	М	
	29	Проспект објекта у којем се налази соба	2				
	30	Прибор за писање	на захтев госта	1		М	М
у соби			2				
	31	Прибор за шивење	на захтев госта	1		М	М
у соби			2				
	32	Прибор зачишћење обуће и	на захтев госта	1		М	М

³⁴⁶ Приступ француском кревету је омогућен са обе стране кревета

³⁴⁷ Смештајна јединица има површину двокреветне собе.

		кашика за ципеле	у соби	1			
	33	Дневне новине		1			М
	34	Часописи		2			
	35	Опрема за пеглање		2			
	36	Врећа за веш		1			
	37	Електрични апарат за грејање воде (за прављење кафе, чаја) са прибором		2			М
	38	Бешумни минибар		2			М
	39	Клима уређај		2			М
	40	Телефон са упутством за коришћење телефона, имеником услуга и СОС бројевима телефона у случају опасности на српском и најмање једном страном језику		1		М	М
	41	Приступ интернету		2			
	42	Адаптер за струју на захтев госта		1			
	43	Радио у:	објекту у којем се соба налази	1			
			соби	2			
	44	ЦД-Плејер на захтев госта		2			
	45	ДВД-Плејер на захтев госта		2			
	46	Телевизор са даљинским управљачем у	објекту у којем се соба налази	1	М		
			соби	2		М	М
	47	Упутство за програме и актуелни ТВ програм		1			
	48	Сателитска антена ³⁴⁸		2			
	49	Кабловска антена ³⁴⁹		2			
	50	Соба са излазом на терасу или балкон		1			
	51	План евакуације (противпожарни план на вратима или у близини врата собе)		-	М	М	М
Купатило у саставу собе	52	Туш кабина или када са параваном		-	М	М	М
	53	Простирка за ноге		-	М	М	М

³⁴⁸ Или кабловска антена

³⁴⁹ Или сателитска антена

	54	Биде	2			
	55	Козметичко огледало	1			
	56	Сушачи пешкира	2			
	57	Вага	1			
	58	Пена за купање или гел за туширање	1		М	М
	59	Шампон	1		М	М
	60	Козметички артикли (нпр. капа за туширање, турпија за нокте, прибор за бријање, четкица за зубе, паста за зубе, влажне марамнице)	1 бод за сваки артикул, а највише 3			
	61	Средство за неутралисање мириса	1			М
	62	Хигијенске врећице	1			М
	63	Додатни пешкир	1			
	64	Баде мантил	2			
	65	Папуче за једнократну употребу	2			
	66	Фен за косу	на захтев госта	1		М /
у купатилу или у соби			2			М

КВАЛИТЕТ УРЕЂЕЊА И ОПРЕМЕ						
Стандардно уређење и типска опрема	67	Намештај из великих серија	једноставног квалитета	-	М	/ /
			средњег квалитета	1		М /
			вишег квалитета и комфора	2		
Првокласно уређење и опрема	68	Намештај из мањих серија високог квалитета Ентеријер усклађен у облику, боји и материјалу.	3			

ОСТАЛА ОПРЕМА, САДРЖАЈИ, УСЛУГЕ И ПОГОДНОСТИ						
	69	Промена постељине на захтев госта	1			

	70	Прање и пеглање рубља гостију		3			
	71	Прибор за прву помоћ		1			М
	72	Могућност чувања вредности гостију		1			М
	73	Приступ и саобраћајна повезаност	добар	1			
			одличан	2			
	74	Положај објекта на локацији	добар	1			
			одличан	2			
Обавезе по основу изборних елемената					Минимални број бодова		
Соба					10	20	30

СТАНДАРДИ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈУ ХОТЕЛА³⁵⁰ПОСЛОВНИ ХОТЕЛ³⁵¹

1. Једна просторија за састанке најмање површине 30 м ²
2. Најмање две просторије за рад у групама најмање површине 20 м ² свака
3. Просторија за семинаре најмање површине 60 м ²
4. Пословни центар
5. Фотокопир или скенер
6. Услуге фотокопирања 24 часа дневно
7. Могућност коришћења факса 24 часа дневно
8. Компјутер
9. Штампач
10. Интернет веза 24 часа дневно
11. Приступ брзом интернету
12. Телефон са директном линијом у свакој просторији за састанке и семинаре
13. Графоскоп, пројектор за слајдове или LCD видео пројектор
14. ТВ, ЦД, ДВД са даљинским управљачем
15. Систем озвучења (микрофони и сл.)
16. Мапе за писање
17. Опрема за предаваче (маркери, чиоде, ласерски показивач и сл.)
18. Обезбеђене преводилачке услуге
19. Секретарске услуге
20. Одговарајући угоститељски садржаји – посебно послужење у паузама („конференцијски кетеринг”)
21. Једнодневне услуге прања и пеглања одеће
22. Потпуна звучна изолација просторија за састанке и семинаре
23. Ефикасна вентилација и контрола температуре у просторијама за састанке и семинаре
24. Адекватно радно осветљење просторија за састанке и семинаре уз могућност замрачења

КОНГРЕСНИ ХОТЕЛ³⁵²

1. Услужни пулт скупа
2. Конгресни центар најмање површине 500 м ²
3. Конференцијска сала најмање површине 300 м ²
4. Једна просторија за састанке

³⁵⁰ Угоститељски објекат врсте хотел који је категорисан са 3 и више звездица може се разврстати и по посебним стандардима за специјализацију хотела у зависности од услуга које пружа.

³⁵¹ Пословни хотел пружа услуге прилагођене потребама пословних људи. Располаже пословним просторијама опремљеним за одржавање састанака / семинара, пословном библиотеком, и обезбеђује посебне телекомуникационе и преводилачке услуге.

³⁵² Конгресни хотел пружа посебне услуге за конгресе и сајмове, као и изложбене услуге. Поседује посебну опрему, телекомуникационе услуге, пословну библиотеку и обезбеђује симултане преводилачке услуге. Располаже потпуно опремљеним прес центром, као и простором за одлагање опреме.

5. Најмање две просторије за рад у групама
6. Просторија за семинаре најмање површине 60 м ²
7. Одвојена банкет сала
8. Фотокопир или скенер
9. Услуге фотокопирања 24 часа дневно
10. Могућност коришћења факса 24 часа дневно
11. Компјутер
12. Штампач
13. Интернет веза 24 часа дневно
14. Приступ брзом интернету
15. Телефон са директном линијом у свакој просторији за састанке и семинаре
16. Графоскоп, пројектор за слајдове или LCD видео пројектор
17. ТВ, ЦД, ДВД са даљинским управљачем
18. Систем озвучења (микрофони и сл.)
19. Мапе за писање
20. Опрема за предаваче (маркери, чиоде, ласерски показивач и сл.)
21. Кабине за симултано превођење
22. Секретарске услуге
23. Одговарајући угоститељски садржаји – посебно послужење у паузама („конференцијски кетеринг”)
24. Једнодневне услуге прања и пеглања одеће
25. Потпуна звучна изолација просторија за састанке и семинаре
26. Ефикасна вентилација и контрола температуре у просторијама за састанке и семинаре
27. Адекватно радно осветљење просторија за састанке и семинаре уз могућност замрачења

ПОРОДИЧНИ ХОТЕЛ³⁵³

1. Најмање 30% смештајних јединица с могућношћу да се међусобно повежу
2. Просторија за игру деце са природним осветљењем најмање површине 20 м ²
3. Отворено игралиште за децу опремљено са најмање 4 различите врсте справа за играње (клацкалице, љуљашке тобогани, вртешке и сл.) и заштићено од саобраћаја
4. Обезбеђене лекарске услуге
5. Капацитети за смештај, исхрану, забаву и рекреацију посебно дизајниране за породице са децом (нпр. Посебне столице за храњење деце у ресторану)
6. Посебни јеловници за децу и бебе и понуда додатних услуга исхране и пића (ужина) за децу

³⁵³ Породични хотел садржи капацитете за смештај, исхрану, забаву и рекреацију, посебно дизајниране за породице са децом. Смештајне јединице састоје се од две спаваће собе за смештај родитеља са децом и купатила. На захтев госта може се поставити дечји кревет у соби и дечја столица за ручавање. Укључују услуге анимације, забаве, игре, чувања деце, посебне меније за децу и бебе, уз обезбеђено време услуживања obroка прилагођено потребама деце. Гостима су на располагању отворена игралишта за децу и собе за играње под надзором, продавнице, лекарске услуге.

7. Време услуживања оброка прилагођено потребама деце
8. Опрема за бебе и децу на располагању гостима (играчке, друштвене игре, ноше, цуцле, грејачи флашица, “baby” аларм и др.)
9. Обезбеђена услуга чувања (стручног надзора) деце 8 сати у току 24 часа према потребама (захтевима) гостију
10. Обезбеђене „baby sitter“ услуге на захтев госта
11. Посебне активности за децу (аниматори, спортски инструктори, и сл.)
12. Кревети за децу у најмање 30% смештајних јединица

СПОРТСКИ ХОТЕЛ³⁵⁴

1. Капацитети за смештај, исхрану, забаву, спорт и рекреацију у саставу или непосредној близини хотела
2. Спортски уређаји и опрема атестирани по међународним стандардима
3. Спортска инфраструктура – терени, спортске сале и сл. (најмање 5 спортских садржаја: 3 спортска садржаја на отвореном и 2 у затвореном простору) ³⁵⁵
4. Спортски аниматор за сваки спорт
5. Тоалети с тушевима и гардеробним ормарићима уз спортске садржаје у затвореном простору, одвојено за жене и мушкарце
6. Зелене површине
7. Могућност изнајмљивања спортске опреме
8. Просторија за одлагање спортске опреме
9. Посебни јеловници и време услуживања оброка прилагођено потребама спортиста
10. Додатни угоститељски садржаји уз спортске терене и објекте (клуб, бар, ресторан)
11. Најмање 50% смештајних јединица опремљено креветима већих димензија
12. Могућност постављања додатака за продужење кревета на захтев госта

SPA - WELLNESS ХОТЕЛ³⁵⁶

1. Капацитети за смештај, исхрану, забаву, спорт и рекреацију лоцирани су на местима удаљеним о саобраћаја, заштићени од буке
2. Уређене просторије и простори намењене здрављу и SPA – Wellness третманима
3. Посебни здравствени програми и пакети
4. Тоалети с тушевима и гардеробним ормарићима уз спортске садржаје у затвореном простору, одвојено за жене и мушкарце
5. Зелене површине
6. Сауна или турско купатило
7. Соларијум
8. Просторија за опуштање

³⁵⁴ Спортски хотел садржи капацитете за смештај, исхрану, забаву и рекреацију који се граниче са спортским теренима / објектима уређеним и опремљеним за одређене спортове (скијање, голф хотел, тенис хотел), осветљеним за ноћне игре, уз могућност коришћења возила до терена / објеката. Додатни садржаји подразумевају клуб / бар са рестораном, свлачионице, тушеве, просторије за одлагање спортских реквизита, могућност изнајмљивања и поправке спортске опреме, специјализоване продавнице спортске опреме, центре за обуку почетника са професионалним инструкторима и слично.

³⁵⁵ Спортска инфраструктура - терени на отвореном и затвореном простору, спортске сале и сл. (тениски, голф, сквош, одбојкашки, фудбалски, скијашки, терени за јахање, бициклистичке стазе и др.) морају да буду у сагласности са одредбама релевантне међународне федерације.

³⁵⁶ Spa-Wellness хотел пружа услуге рекреације и третмана од стране професионално обученог особља – инструктора, масера, козметичара. Располаже капацитетима за подизање нивоа кондиције и општег здравља (гимнастичке сале, фитнес, велнес). Укључује и центре за лепоту, сауне, соларијуме, хидромасажне базене, масаже, персонализоване услуге, као и посебне јеловнике.

9. Просторија за различите третмане тела
10. Базен за хидромасажу
11. Затворени и/или отворени базен
12. Гимнастичка (фитнес) сала са професионалним инструкторима и најмање 5 разноврсних фитнес справа
13. Посебна кардио-спортска опрема
14. Масажа (традиционална, источњачка)
15. Услуге маникира и педикира
16. Фризерске услуге
17. Баде мантил за сваког госта
18. Лиценцирани нутрициониста
19. Пружање услуга исхране по посебним захтевима госта